

TORR
EJUS
SANA

CENTRE DE SERVEIS A LES
ASSOCIACIONS

ÚTIL PRÀCTIC 23

Les obligacions fiscals de les entitats no lucratives

Alícia Artiaga

TORR
EJUS
SANA

CENTRE DE SERVEIS A LES
ASSOCIACIONS

ÚTIL PRÀCTIC 23

Les obligacions fiscals de les entitats no lucratives

Alicia Artiaga

Ajuntament
de Barcelona

Coordinació:
TORRE JUSSANA-CENTRE DE SERVEIS A LES ASSOCIACIONS
Av. Cardenal Vidal i Barraquer, 30
08035 Barcelona
tjussana@bcn.cat
www.bcn.cat/tjussana

Disseny i maquetació
FUNDACIÓ TAM-TAM. Foto portada: Leo Reynolds

Impressió
EL TINTER

Correcció
Eulàlia Petit

Dipòsit Legal: B.8812-2013

Març 2013

Index

Presentació	5
El model Torre Jussana	7
Autora i introducció	9
I. Les entitats no lucratives han de pagar impostos?	13
II. Número d'Identificació Fiscal	17
III. Llei 49/2002 de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives	21
IV. Incentius fiscals al mecenatge segons la Llei 49/2002	27
V. Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)	31
VI. Impost sobre societats (IS)	39
VII. Impost sobre el valor afegit (IVA)	47
VIII. Impost sobre activitats econòmiques (IAE)	55
IX. Declaració d'utilitat pública	59
X. Calendari i enllaços	65
XI. Glossari	69
XII. Bibliografia complementària, normatives de referència i altres fonts de consulta	73

Presentació

Torre Jussana-Centre de Serveis a les Associacions continua apostant per editar publicacions que tenen per objectiu facilitar-vos, a totes les associacions de Barcelona, l'assoliment de les vostres finalitats. Teniu a les mans un nou Útil Pràctic. El número 23 d'aquesta col·lecció que es caracteritza per difondre aspectes pràctics de qüestions quotidianes que afecten totes les associacions i que resolen de forma efectiva els dubtes més comuns d'aquestes.

En aquest Útil Pràctic, dedicat a la fiscalitat, es pretén exposar a les associacions com funciona el sistema tributari per tal que no sigui considerat un tema inabastable i incomprensible i pugueu gestionar millor les vostres obligacions fiscals. La fiscalitat és un conjunt de regles de joc claus per construir l'espai comú de la manera més completa possible. I les associacions, com a entitats jurídiques amb voluntat de millorar les condicions de vida de la ciutadania, heu de conèixer-les a

fons per saber quines són les vostres obligacions i per a poder realitzar una bona gestió econòmica i fiscal de l'entitat.

Des de l'Ajuntament de Barcelona i el Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), cogestors de Torre Jussana, esperem que aquesta nova publicació us ajudi a millorar la vostra activitat, alhora que us convidem a fer servir els diferents serveis que us oferim des de l'equipament, especialitzat a donar suport al ric teixit associatiu de Barcelona. Un sector, el de les associacions, cabdal per la bona governabilitat d'una ciutat tant dinàmica com és la nostra.

Us convidem, doncs, a la seva lectura. Esperem que us sigui d'allò més útil. Si se us plantegen dubtes, ja sabeu que teniu l'equip de Torre Jussana a la vostra disposició (www.bcn.cat/tjussana).

Carles Agustí i Hernández

Comissionat de Participació Ciutadana i Associacionisme

Barcelona, març 2013

Alfons Tiñena i Pla

President del Consell d'Associacions de Barcelona (CAB)

El model Torre Jussana

Què us oferim?

A Torre Jussana– Centre de Serveis a les Associacions, treballam per facilitar-vos eines que us permetin millorar la vostra capacitat per assolir les finalitats i els reptes que us heu plantejat a la vostra associació. En aquesta tasca, la nostra experiència ens ha portat a definir una nova estratègia d'intervenció amb les associacions que, tot i combinar els serveis tradicionals que hem vingut oferint a Torre Jussana, ens permet, mitjançant la realització d'una diagnosi acurada, definir plans d'actuació individualitzats per millorar l'activitat de cada entitat.

Així doncs, des de Torre Jussana fem un pas més en el suport a les associacions de Barcelona, oferint mecanismes de millora orientats al seu desenvolupament integral. La clau de volta està en la detecció d'allò que és millorable per buscar la fórmula o el conjunt de fórmules més adequades per tal que aquesta millora es pugui produir. Tot plegat, amb l'acompanyament acordat entre la pròpia associació i l'equip tècnic de Torre Jussana.

Del tòpic a l'acció

Sovint ens trobem, i si qui llegeix aquestes quatre ratlles prové del sector associatiu segur que ens dona la raó, amb molts tòpics que acaben definint el propi sector: *la gent no participa, ningú vol assumir responsabilitats, som quatre gats...* Són formulacions repetitives, més o menys encertades, però que tenen poc a veure amb la realitat. I és que la realitat nega els tòpics, o no estariem d'acord en dir que *Barcelona no seria possible sense les associacions...*? En tot cas, seria molt menys rica i humana. I per això són tòpics que cal, com a mínim, qüestionar per tal que no acabin limitant l'important paper del teixit associatiu en la construcció d'una Barcelona millor per les persones.

Des de Torre Jussana volem contribuir a convertir els tòpics en anècdotes. Perquè sabem que la realitat és que *Barcelona no seria possible sense les associacions perquè la gent participa i assumeix responsabilitats*. I és això el que us proposem: si sou una associació que voleu superar els tòpics i que creu en la seva tasca i en la tasca del conjunt del teixit associatiu de la ciutat, us animem a que compteu amb Torre Jussana per millorar, créixer i optimitzar al màxim l'acció de les persones que hi ha al darrera de la vostra entitat.

I ara què?

És molt senzill, l'associacionisme està en crisi? Home, doncs no. Hi ha entitats que funcionen bé i d'altres que no tan bé. Si és certa aquesta afirmació, el que cal preguntar-se és quins són els motius que fan que la nostra associació no acabi de rutllar del tot. Segurament que el problema serà nostre i no de l'entorn. En aquest cas, hem d'esbrinar què ens falla i buscar les solucions més adequades per tal que la nostra associació vagi millor.

A Torre Jussana, en aquests darrers anys, hem estat analitzant quines són les claus d'èxit de les associacions i buscant un patró de bon funcionament que sigui aplicable a tot el sector, el que ens ha permès definir un mètode d'intervenció que faciliti a les associacions la superació dels elements que no acaben d'anar prou bé.

El patró del bon funcionament

Diem que una associació funciona correctament quan té molt clars els seus objectius, la seva raó de ser, és a dir, és *una associació que sap on vol anar*, que sap quina realitat vol modificar (INTENCIÓ). Els seus projectes tindran sentit si l'acosten a aquest objectiu. Per tant una associació va bé quan *sap on vol anar i què ha de fer per arribar-hi* (ACCIÓ). Però aquest camí no es pot emprendre només des de la junta directiva. Cal l'alè de la seva base associativa, que ha d'estar *implicada i motivada* en el projecte, ja que és el seu i en comparteix els mateixos objectius (PARTICIPACIÓ). I, finalment, l'entitat ha de tenir una estructura que li permeti fer funcionar la màquina en tots els nivells, ja sigui en l'econòmic, en l'organitzatiu o en d'altres que en garanteixen el seu bon funcionament (GESTIÓ).

En resum, una associació funciona bé quan:

<i>...sap on vol anar,</i>	➔	[INTENCIÓ]
<i>sap què ha de fer per arribar-hi,</i>	➔	[ACCIÓ]
<i>la seva base associativa està implicada i motivada i</i>	➔	[PARTICIPACIÓ]
<i>disposa de les eines de gestió necessàries.</i>	➔	[GESTIÓ]

El patró de bon funcionament de les associacions està format per aquests quatre pilars bàsics: *intenció, acció, participació i gestió*. Diem que una associació funciona correctament quan l'associació està ben assentada sobre els quatre, i diem que no funciona correctament quan un o més d'un d'aquests pilars falla.

Què us proposem?

Primer de tot la diagnosi! Cal que esbrinem què falla a la vostra entitat. I us ajudem a fer-ho mitjançant entrevistes

diagnòstiques que permeten avaluar l'estat de l'associació i detectar-ne les mancances. Un cop tinguem clar quin mal pateix l'entitat, posem fil a l'agulla: definim plegats el conjunt d'accions que ens han de permetre revertir les mancances de l'associació, enfortir el que va bé i convertir la nostra en una associació que funcioni correctament. A partir d'aquí, la feina l'heu de fer vosaltres, però nosaltres us acompanyarem.

The screenshot shows the website for Torre Jussana, a service provided by the Ajuntament de Barcelona. The main heading reads: "Conegueu tots els serveis i la formació que Torre Jussana ofereix a les entitats de BCN a www.bcn.cat/tjussana". A QR code is visible on the right side of the page. Below the main heading, there are four service categories: "Formació" (with a sub-heading "NOVETAT: Oferta formativa 1r trimestre de 2013"), "Assessorament" (with a sub-heading "Tots els assessoraments que oferim a les entitats de BCN"), "Ajuts, premis i suports" (with a sub-heading "Convocatòries obertes per al finançament de les associacions"), and "Ofertes de treball" (with a sub-heading "Consulteu les darreres ofertes de feina de les entitats de Barcelona"). On the left, there is a section titled "Obert el període de sol·licitud de les subvencions de districte i de ciutat 2013" with a sub-heading "Ja ha estat publicada la convocatòria de subvencions per a la realització d'activitats de districte i de ciutat per a l'any 2013. Les bases, els formularis per a la presentació de sol·licituds i les indicacions per a complementar-los ja estan disponibles en el següent enllaç." and a link "Documentació i formularis subvencions districte 2013". On the right, there is a section titled "Formació gratuïta per entitats de BCN" with a sub-heading "Consulta l'oferta formativa!" and a "Subscriu-te al butlletí TJExpress" button. At the bottom right, there is a "Torre Jussana tjussana" logo and a sub-heading "A tots setmana ja ha sortit el butlletí de finançament! Et perdràs el primer número? Apropia't pag. 4-5" with a link "Començament de pag. 4-5".

L'autora i introducció

L'autora

Alicia Artiaga: Llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresariales per la Universitat Pompeu Fabra. Responsable d'Administració i Finances d'Amnistia Internacional Catalunya. Administradora del Patronat de la Fundació Comtal del Casc Antic de Barcelona. Professora del Departament de Gestió de l'Institut de Formació i de les Escoles Universitàries de la Fundació Pere Tarrés. Col·laboradora en propostes formatives de Torre Jussana – Centre de Serveis a les Associacions de

Barcelona. Professora del Curs de Funció Gerencial d'ONG d'ESADE (URL). Professora del Màster de Direcció i gestió d'entitats no lucratives - Creu Roja (UOC). Professora del Postgrau de Direcció de Centres Educatius – CESAG (UIB). Experta en diferents àmbits de la gestió associativa, entre els quals el marc legal i fiscal de les organitzacions i la gestió econòmica i financera. Voluntària des de fa molts anys en diferents organitzacions del tercer sector.

Introducció

A ningú no se li escapa que a la nostra societat les organitzacions del Tercer Sector tenen cada cop més presència, tant pel nombre d'entitats com per la creixent rellevància i amplitud de les seves funcions. Alhora, aquesta rellevància social accentua la necessitat d'assumir que les nostres organitzacions són persones jurídiques i, com a tals, **ens capaços d'exercir drets i contraure obligacions**, que basen la seva existència en la confiança que la societat hi té dipositada. I el nostre ferm compromís per les bones pràctiques, el rigor i la transparència ha de començar pel compliment de les obligacions legals i fiscals derivades de la normativa que ens afecta. Per tant, esdevé essencial per a les nostres entitats conèixer aquest marc normatiu, per poder ser conscients de les regles del joc i de quines són les nostres responsabilitats i exigències, de quines tramitacions cal fer i en quins terminis, i així poder treballar convenientment a les nostres organitzacions, sense ensurts de darrera hora.

Aquest Útil Pràctic no pretén ser una exposició exhaustiva de la casuística i complexitat que poden arribar a presentar totes les figures tributàries del nostre país, sinó que vol ser precisament una aproximació pràctica a aquest àmbit, de manera que deixi de ser per a molts un món inabastable i complex, per convertir-se en un element més de la nostra gestió quotidiana. Per tant, segurament no hi trobareu les

paraules tècnicament més acurades, ni hi veureu reflectits tots i cadascun dels aspectes continguts a les diferents normatives, ni hi podrem presentar totes les situacions en què ens podem arribar a trobar. Per a això ja existeix bibliografia tècnicament més qualificada i que dona resposta a necessitats més específiques. La pretensió és que el llenguatge sigui el més planer possible i que de la lectura del document en traguem idees clares i concretes, en especial per a aquells que comencen a endinsar-se en aquest món, de manera que siguem capaços d'entendre què és cada impost, què suposa i com hem de treballar-lo.

Fet i fet no és el primer Útil Pràctic que es publica des de Torre Jussana sobre aquesta temàtica, però donada la seva rellevància és important mantenir-nos actualitzats en tot moment. Agraïxo a l'equip de Torre Jussana la confiança dipositada en l'elaboració d'aquest material: ha estat tot un repte del qual espero haver-me'n sortit.

Desitjo que us sigui clarificador i d'utilitat per poder emprendre, pas a pas i amb més tranquil·litat, el treball en l'àmbit fiscal.

Bona feina!

Les entitats no lucratives han de pagar impostos?

Per a alguns dels qui us endinsareu a partir d'ara en aquest àmbit fiscal o tributari de les organitzacions no lucratives, la primera pregunta que pot sorgir és si aquestes entitats han de pagar impostos. Per què sí? Per què no? Quins són els raonaments a favor o en contra? La resposta a aquestes preguntes i les seves argumentacions ens permetran entendre el posicionament del legislador respecte de la fiscalitat aplicable a les entitats sense ànim de lucre i, per tant, la seva concreció pràctica.

A primer cop d'ull, segur que se'ns acudeixen raons per defensar la conveniència d'atorgar privilegis fiscals a les organitzacions. I és que, per començar, podem argumentar que una de les raons de l'existència de les entitats del Tercer Sector és complementar la tasca social (entesa en el sentit ampli del terme) que en les nostres societats s'entén que és responsabilitat de l'estat, de manera que si se supleixen tasques per a les quals els estats destinarien recursos procedents de la tributació, seria fins a cert punt lògic que les entitats poguessin estar exemptes d'aquesta tributació. D'aquesta manera podrien destinar directament els recursos a les seves tasques socials i generar així una major eficiència en el circuit.

Però alhora les entitats són un agent social i igual que demanem la coresponsabilitat als altres agents de la societat (persones individuals, empreses, etc.) en els diferents aspectes de la nostra societat, nosaltres també hem d'aportar el nostre granet de sorra que permeti sostenir els serveis comuns de què també ens beneficiem: seguretat, neteja, infraestructures, educació...

A més, no podem oblidar que la tributació no és només un sistema d'ingressos per als estats, sinó que també esdevé un mecanisme de redistribució de recursos, de manera que la contribució que tots i totes fem amb els nostres impostos facilita l'existència d'ajuts i subvencions per part de l'Administració Pública per a aquelles persones o entitats amb menys recursos, però amb necessitats o activitats importants per a la societat que cal que siguin cobertes.

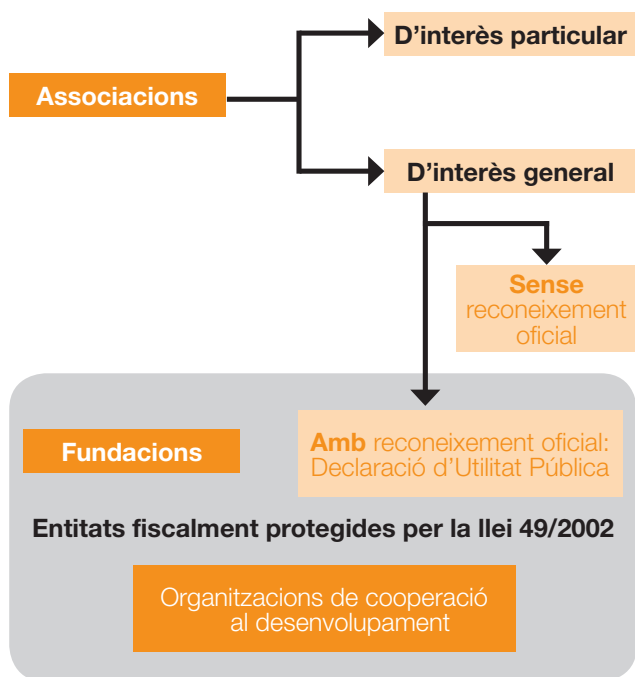
Per tant, s'entén que **les entitats sense ànim de lucre són subjectes fiscals** i, com a tals, han de participar del procés comú que permet als nostres estats i ens equivalents dotar-se de recursos per a les seves funcions, mitjançant la tributació col·lectiva. Un altre tema és com es concreta aquesta tributació per al sector.

Encara hem d'afegir un parell de peces més per poder tenir la visió completa:

- Primera: a Catalunya, per l'Estatut d'Autonomia, hi ha competències delegades pel que fa a l'establiment de normatives relatives al marc legal de les entitats del Tercer Sector, però no pas pel que fa l'àmbit fiscal. Així doncs, hi ha fiscalitat única per a tot l'Estat Espanyol i, per tant, també en el nostre territori.
- I en segon lloc, no hi ha una fiscalitat per a les entitats del Tercer Sector. No s'han creat uns impostos específics per a nosaltres, sinó que s'han agafat els impostos existents i, si les organitzacions compleixen determinades condicions o requisits, s'han introduït modificacions en la seva aplicació, que en determinats casos arriben a l'exempció total. En realitat el règim tributari especial que estableix la **Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge** (*de què parlem en un apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic*) és el que s'anomena un règim subsidiari del règim general. Això vol dir que **els impostos que ens afectaran seran exactament els mateixos que ha de tenir present qualsevol altra persona jurídica (és a dir, qualsevol empresa que tingueu ara mateix al cap)**, però amb modificacions en la seva concreció pràctica.

La clau de volta de tot aquest entramat és que no totes les entitats que considerem dins del Tercer Sector poden aplicar-se aquestes modificacions en la gestió de les seves càrregues fiscals. I quines són les entitats a qui es reconeix aquesta possibilitat? El legislador ha decidit apostar per aquelles entitats

Font: César Herraiz: "Fiscalidad de entidades no lucrativas" en *Gestión actual de una ONG* (Coordinadora: Lorena Moro - LID Editorial, 2009)

Àmbit d'aplicació de la Llei 49/2002

que treballen pel que s'anomena **interès general i el tenen reconegut** (ja sigui perquè són fundacions i per tant l'interès general forma part del seu ADN, perquè són associacions que han aconseguit el que s'anomena Declaració d'Utilitat Pública,¹ o perquè són entitats de cooperació internacional reconegudes com a tals). Aquestes són, doncs, les entitats que podran acollir-se a les modificacions fiscals existents. És a dir, ha decidit fer prevaldre l'argumentació inicial de la complementarietat de la tasca socials dels estats, entenent que ha de promocionar allò que és la seva responsabilitat com a Estat (bé comú o interès general), deixant de banda l'interès particular, que entén que és responsabilitat de la pròpia societat.

En les properes pàgines anirem desgranant tots aquests conceptes, així com què significa cada impost i quines obligacions documentals o econòmiques suposen per a nosaltres.

1. Vegeu apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic.

Número d'Identificació Fiscal (NIF)

Com a subjectes fiscals que som i per tal de poder desenvolupar l'activitat que constitueixi l'objecte social de l'entitat i interactuar convenientment amb terceres persones, ja siguin físiques o jurídiques, cal que estiguem correctament registrats i que tinguem el nostre **Número d'Identificació Fiscal (NIF)**.

Simulació de NIF

Per això mateix esdevindrà un document bàsic per a nosaltres, que sovint ens requeriran per a les gestions que haguem de dur a terme: compres de materials, sol·licituds d'ajuts i subvencions, tràmits bancaris, etc. Cal tenir-lo sempre localitzat i disponible, perquè a més en determinades gestions poden requerir veure'n l'original per compulsar-ne una còpia. Com diuen molts textos relacionats amb aquest tema: totes les persones jurídiques tindran assignat un codi d'identificació fiscal i se'ls podrà exigir que s'acreditin mitjançant l'exhibició de la targeta corresponent.

Així com en els DNI de les persones individuals la lletra és en certa manera aleatòria (en funció dels números que componen el DNI), en el cas dels NIF de persones jurídiques, la lletra té sentit, ja que indica de quin tipus d'organització es tracta. Així, les societats anònimes tenen una A en el seu NIF, les societats limitades una B, els organismes públics una Q, les entitats religioses una R... Les entitats sense ànim de lucre (associacions, fundacions...) totes tenen una G al principi del seu NIF.

Un cop haguem constituït la nostra organització, sigui quina sigui la nostra forma jurídica (associació, fundació, etc.) i haguem dut a terme el tràmit d'inscripció en el registre d'entitats que ens correspongui (si és d'àmbit autonòmic, o inferior, al Registre d'Associacions de la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya; si som d'àmbit estatal haurem d'haver fet els tràmits per inscriure'ns en el Registre d'Associacions del Ministeri de l'Interior), haurem de fer el procés paral·lel, però amb l'Administració Tributària, en el termini d'un mes des de la constitució.

Això vol dir que ens haurem d'adreçar a la nostra delegació de l'Agència Tributària, la que ens correspongui segons el domicili oficial de l'organització i donar-nos d'alta en el cens com a subjectes fiscals. Ho farem mitjançant el **model 036** de declaració fiscal² en què facilitarem les nostres dades identificatives (nom o raó social i adreça) i la informació essencial bàsica sobre la nostra organització: forma jurídica (*a la pàgina 2B*), representants inicials (*a la pàgina 3*), any econòmic, tipus d'activitat, obligacions tributàries que ens poden afectar (IVA, IS, IRPF...), etc. Alhora aquest mateix procés serà el que ens servirà per demanar el nostre Número d'Identificació Fiscal (NIF) marcant-ho específicament a la casella 110 del model 036.

Datos identificativos	
N.I.F. [101]	Apellidos y nombre, razón o denominación social [102] ENTIDAD PRINCIPAL
1. CAUSAS DE PRESENTACIÓN	
A) Alta	
[110]	☒ Solicitud de Número de Identificación Fiscal (N.I.F.)

Model 036 - Declaració censal - Pàgina 1

- Aquesta mateixa declaració censal serà el formulari mitjançant el qual comunicarem a Hisenda qualsevol modificació de les nostres dades censals (per exemple, si canviem de domicili oficial), si hi ha variacions en la nostra situació fiscal (per exemple, si ens acollim a la Llei 49/2002), si ens hem de donar de baixa de qualsevol de les circumstàncies fins al moment declarades, o si hem de donar-nos d'alta d'una nova activitat, per exemple. Sempre que presentem aquest model haurem d'indicar-ne el motiu: alta, baixa o variació de dades i sempre haurem de fer-ho abans que tingui lloc la variació en qüestió.

Identificación					
[B4] N.I.F. ?	[B5] Razón o denominación social	[B6] Anagrama			
[B7] NIF otros países	ENTITAT PRINCIPAL	[B9] Fecha constitución		[B10] Fecha inscripción registral	
	[B8] Fecha acuerdo voluntades	1 / 12 / 12		5 / 12 / 12	
Domicilio fiscal en España					
[B11] Tipo de vía	[B12] Nombre de la vía pública	[B13] Tipo Num. ?	[B14] Núm. casa	[B15] Calif. nu ?	[B16] Bloque
CARRER	DELS CARRERS	NUM :	1		
[B17] Portal	[B18] Esc.	[B19] Pl.		[B20] Pla.	
				[B29] e-mail	
[B21] Compl. dom. (e): Urb., Pol. Industr., C. Comercial...)	[B22] Localidad/Pobl.(si es distinta de Municipio)			Cód. Municipal	
[B25] Provincia	[B23] Cód. Postal	[B24] Municipio ?		08019	
BARCELONA	08080	BARCELONA			
[B26] Tfno. Fijo	[B27] Tfno. Móvil	[B28] Núm. de FAX			

Marque la casilla que corresponda e indique la forma jurídica o clase de entidad:

[68] Persona jurídica. Forma jurídica: [69] Asociaciones Ley Orgánica 1/2002

[78] Otras entidades. Clase de entidad: [79] Asociaciones Ley Orgánica 1/2002 en constitución

Model 036 - Declaració censal - Pàgina 2

3. REPRESENTANTES	
Representante Nº/.....	
Causa de presentación	
[300] / [301] / [302] ☐ Alta representante ☐ Baja representante ☐ Modificación de la representación	[303] Fecha
Identificación del representante	
[304] N.I.F.	[305] Apellidos y nombre o razón social

Model 036 - Declaració censal - Pàgina 3

A més de la declaració censal haurem d'adjuntar-hi:

- original i còpia de l'acta fundacional (escriptura pública en el cas de fundacions)
- original i còpia dels estatuts
- original i còpia de la sol·licitud d'inscripció en el registre d'entitats
- còpia del DNI del representant legal de l'entitat

Amb això l'Agència Tributària ens assignarà un NIF provisional, que ja ens permetrà actuar, però que haurà de ser substituït més endavant pel NIF definitiu (que mantindrà el número assignat), que obtindrem un cop el Registre d'Associacions hagi resolt definitivament la inscripció de l'entitat (prèvia aportació a Hisenda de la còpia de la resolució corresponent).

Per a més informació sobre el model en qüestió i la seva complementació:

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_036.shtml

Actualment, a través de la pàgina web de l'Agència Tributària, es poden descarregar tots els models i programes d'ajuda necessaris. Tot i que també ens podem apropar a la nostra delegació i comprar l'imprès en paper per complementar-lo a mà, normalment acostuma a ser més còmode poder treballar les dades amb ordinador. Els models en general te'ls pots descarregar en format *.pdf i amb la versió oportuna del programari els pots complementar i a continuació imprimir-los. Aquests arxius *.pdf ja generen les còpies necessàries per als diferents passos del procés tributari; així doncs, cal imprimir-ne només una còpia que ja inclourà els fulls que calguin.

Llei 49/2002 de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives

Com s'indicava en un dels apartats anteriors, la **Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge** estableix el que s'anomena un règim supletori al règim general,³ de manera que es parteix de les figures impositives existents i, sota determinats requisits, se'n varia l'aplicació.

Aquesta llei ve desenvolupada reglamentàriament pel **Reial Decret 1270/2003, de 10 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament per a l'aplicació del règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge**. Com qualsevol altre Reglament, aquesta darrera normativa el que fa és desenvolupar i concretar alguns aspectes que són esmentats a la Llei, però sense major detall del que s'hi estableix. Per tant, per poder donar ple compliment a la Llei en qüestió, haurem de tenir presents les concrecions (per exemple, sobre requeriments documentals i/o terminis) que marqui el Reglament en qüestió.

L'altre aspecte que cal tenir molt present és que el nombre d'entitats que es poden acollir a la Llei és limitat, ja que només s'habilita aquesta possibilitat a les entitats que treballen pel que s'anomena **l'interès general o bé comú, i a més el tenen reconegut**.⁴ Des d'aquest punt de vista i per tal d'explicitar-ho, la mateixa normativa així ens ho indica en els primers articles.⁵

Article 2 (Llei 49/2002). Entitats sense finalitats lucratives

Es consideren entitats sense finalitats lucratives als efectes d'aquesta Llei [...]

3. Les lleis tributàries generals no s'han plantejat de manera sistemàtica el tractament de les entitats del Tercer Sector, d'aquí la necessitat de lleis especials com aquesta.
4. Ja que cal tràmit o comunicació davant Hisenda que exigeix o bé ser Fundació (per tant, registre) o Declaració d'Utilitat Pública, en el fons vol dir que sí o sí cal reconeixement oficial al respecte.
5. A més de les entitats especificades en l'article 2 de la Llei 49/2002, les disposicions addicionals de la mateixa normativa inclouen altres entitats o col·lectius el règim fiscal de les quals s'assimila al contingut en l'esmentada llei. Aquestes entitats són: Creu Roja Espanyola, ONCE, l'Església Catòlica i aquelles altres confessions i comunitats religioses amb acords amb l'Estat. I també les associacions i altres entitats religioses vinculades a aquestes comunitats religioses, si compleixen tots els requisits establerts en la norma per poder-s'hi acollir (art. 3 i obligacions documentals posteriors).

- Les fundacions.
- Les associacions declarades d'utilitat pública.⁶
- Les organitzacions no governamentals de desenvolupament a què es refereix la **Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament**, sempre i quan tinguin alguna de les formes jurídiques esmentades amb anterioritat. [...]

Però per acabar-ho d'arrodonir, el següent article concreta **requisits complementaris**, el primer del qual és una llista (no tancada) d'**activitats considerades d'interès general** (i que si enllaçem, veurem que és molt semblant a la que, en el cas de les associacions, la **Llei orgànica d'Associacions (LO 1/2002)** recull en el seu article 32 per al reconeixement de Declaració d'Utilitat Pública, i l'article 3 de la **Llei de Fundacions (L50/2002)**).

Article 3 (Llei 49/2002). Requisits de les entitats sense finalitats lucratives

Les entitats a què es refereix l'article anterior, que compleixin els següents requisits, seran considerades, a efectes d'aquesta Llei, com a entitats sense finalitats lucratives:

1. *Que persegueixin **finalitats d'interès general**, com poden ser, entre d'altres, les de defensa dels drets humans, de les víctimes del terrorisme i actes violents, les d'assistència social i inclusió social, cíviques, educatives, culturals, científiques, esportives, sanitàries, laborals, d'enfortiment institucional, de cooperació al desenvolupament, de promoció del voluntariat, de promoció de l'acció social, defensa del medi ambient, de promoció i atenció a les persones en risc d'exclusió per motius físics, econòmics o culturals, de promoció dels valors constitucionals i defensa dels principis democràtics, de foment de la tolerància, de foment de l'economia social, de desenvolupament de la societat de la informació, d'investigació científica, desenvolupament o innovació tecnològica i de transferència de la mateixa cap al teixit productiu com a element impulsor de la productivitat i competitivitat empresarial.[...]*

4. *Que els fundadors/es, associats/des, patrons/es, representants estatutaris, membres dels òrgans de govern i els cònjuges o parents fins al quart grau inclòs de qualsevol d'ells/es no siguin els destinataris principals de les activitats que es duen a terme.*

6. Per més informació sobre aquest tema vegeu apartat IX en aquest mateix útil pràctic.

A banda d'això, també incorpora altres exigències dins l'àmbit econòmic, com la reinversió de rendes en la finalitat estatutària i la prioritització d'activitats vinculades directament a aquesta finalitat, de manera que puguem fer altres activitats econòmiques, però que aquestes siguin estrictament complementàries o residuals.

Article 3 (Llei 49/2002) . Requisits de les entitats sense finalitats lucratives

2. Que destinin a la realització d'aquestes finalitats com a mínim el 70% de les següents rendes i ingressos:

Les rendes de les explotacions econòmiques que desenvolupin.

Les rendes derivades de la transmissió de béns o drets de la seva titularitat. [...]

Els ingressos que obtingui per qualsevol altre concepte, deduïdes les despeses realitzades per obtenir aquests ingressos. [...]

3. Que l'activitat realitzada no consisteixi en el desenvolupament d'explotacions econòmiques alienes al seu objecte o finalitat estatutària. [...]

O de caire formal o documental, com la rendició de comptes tant comptable com d'activitat davant dels organismes de referència pertinents.

Article 3 (Llei 49/2002). Requisits de les entitats sense finalitats lucratives

*4. Que els càrrecs de patró, representant estatutari i membre de l'òrgan de govern siguin gratuïts, sense perjudici a ser reemborsats per les despeses degudament ocasionades que el desenvolupament de la seva funció els pugui suposar. [...]*⁸

5. Que en cas de dissolució, el seu patrimoni es destini en la seva totalitat a alguna altra entitat considerada beneficiària del mecenatge segons el que es recull en aquesta normativa [...] i aquesta circumstància estigui expressament contemplada en els estatuts de l'entitat.

6. Que estiguin inscrites en el registre corresponent.

7. Que compleixin les obligacions comptables previstes per les normes per les quals es regeixen [...].

7. "S'entendrà que aquest requisit es compleix si l'import net de la xifra de negoci de l'exercici de les activitats econòmiques alienes al seu objecte o finalitat estatutària no excedeix el 40% dels ingressos totals de l'entitat." [...] "L'arrendament del patrimoni immobiliari de l'entitat no constitueix, a aquests efectes, explotació econòmica" (art. 3.3)

8. "Els patrons, representants estatutaris i membres de l'òrgan de govern podran percebre de l'entitat retribucions per la prestació de serveis, inclosos els prestats en el marc d'una relació de caràcter laboral, diferents dels que suposa el desenvolupament de les seves funcions com a membres dels òrgans de govern o representació, i sempre d'acord amb les normes per les quals es regeix l'entitat." (art. 3.5)

8. Que compleixin les obligacions de rendició de comptes que estableixi la seva legislació específica. [...] Hauran de rendir comptes abans de transcorreguts sis mesos des del tancament del seu exercici econòmic, davant de l'organisme públic encarregat del registre de referència.

9. Que elaborin anualment una memòria econòmica en què s'especifiquin els ingressos i les despeses de l'exercici, de manera que puguin identificar-se per categories i per projectes. [...]

Aquest darrer punt, la **memòria econòmica**, és important tenir-lo present, perquè és un dels requisits que Hisenda valida anualment que s'hagi acomplert (i és un dels elements que té en compte en emetre els certificats conforme estem al corrent de les nostres obligacions documentals amb Hisenda).

El termini per presentar-la a la nostra delegació de l'Agència Tributària són 7 mesos des de l'acabament de l'exercici econòmic, per poder incloure-hi el marge de 6 mesos per a l'aprovació de comptes i els 25 dies que s'afegeixen per a la presentació de la declaració de l'impost de societats (obligatòria per a totes les entitats acollides a la Llei 49/2002).⁹

El contingut d'aquesta memòria ve desenvolupat reglamentàriament mitjançant l'article 3 del RD 1270/2003:

Article 3. Memòria econòmica.

1. La memòria econòmica que, en compliment del que s'estableix a la Llei 49/2002, han d'elaborar les entitats sense finalitats lucratives, contindrà la següent informació:

■ *Identificació de les rendes exemptes i no exemptes de l'Impost sobre Societats indicant el corresponent número i lletra dels articles 6 i 7 de la Llei 49/2002 que els en dona l'exempció, indicant els ingressos i despeses de cadascuna d'elles. També s'hauran d'indicar els càlculs i criteris utilitzats per determinar la distribució de les despeses comunes entre les diferents rendes obtingudes per l'entitat.*

■ *Identificació dels ingressos, despeses i inversions corresponents a cada projecte o activitat realitzat per l'entitat per al compliment de les seves finalitats estatutàries. Les despeses de cada projecte es classificaran per categories, com a despeses de personal, despeses de serveis exteriors o compres de material.*

■ *Especificació i forma de càlcul de les rendes i ingressos a què es refereix l'article 3.2 de la Llei 49/2002, indicant la destinació o aplicació de les mateixes.*

■ *[...] Imports lliurats als membres del seu òrgan de govern en concepte de reemborsaments de despeses o remuneració de serveis prestats a l'entitat diferents dels vinculats al càrrec.[...]*

9. Les entitats que portin comptabilitat formal i hagin d'elaborar la memòria comptable dins dels comptes anuals de l'organització, poden incloure aquesta informació en un dels punts de l'esmentada memòria, complint els requisits indicats en l'article 3.1 del reglament.

- *Convenis de col·laboració empresarial¹⁰ en activitats d'interès general subscrits per l'entitat, identificant el col·laborador que hi participa i les quantitats rebudes.*
- *Indicació de la previsió estatutària relativa a la destinació del patrimoni de l'entitat en cas de dissolució¹¹[...]*

El règim especial recollit per la Llei 49/2002 és un règim per opció, és a dir, no se'ns aplica automàticament si no ho demanem específicament. Si som una entitat susceptible de poder-se acollir a la norma, ens haurem d'adreçar a la nostra delegació d'Hisenda i sol·licitar que se'ns reconegui aquesta condició en base al compliment dels requisits que s'exigeixen. És un tràmit senzill, però cal fer-lo si ens volem aplicar les variacions fiscals.

Només suposa fer un escrit en què comuniquem que complim les condicions requerides, aportar-hi la documentació que ho demostra (ja siguin els estatuts, ja sigui la concessió de la Declaració d'Utilitat Pública) i la declaració censal (model 036), havent-hi senyalat la variació en la casella 624.

En principi, i si no hi ha cap impediment al respecte, per silenci administratiu es considera que Hisenda ho té present i a partir d'aleshores ja podem treballar sota els paràmetres de la norma. El règim especial s'aplicarà al període impositiu que finalitzi amb posterioritat a la data de presentació de la declaració censal i als següents.

Periòdicament la nostra delegació d'Hisenda ens enviarà una certificació conforme estem acollits a la norma que ens pot ser necessària per dur a terme diferents tràmits, com per exemple, poder demanar a les entitats bancàries que no ens facin retenció en el pagament d'interessos que puguem haver de percebre.

Què suposa aquesta normativa per a les entitats que s'hi poden acollir?

La Llei 49/2002 té un doble efecte sobre les organitzacions que opten per aplicar-se-la:

- **reducció** o fins i tot **exempció** en la tributació d'alguns impostos als quals estan subjectes
- i la possibilitat d'oferir **desgravacions a les persones que hi col·laboren** de manera desinteressada (el que es reconeix com a "incentius a la participació en activitats d'interès general"), que detallem en l'apartat següent

Respecte al primer efecte, i deixant de banda l'Impost de Societats, al qual dediquem un apartat específic per la seva complexitat, podem resumir les variacions en:

10. Establerts en base a l'article 25 de la Llei 49/2002, on podeu trobar més informació al respecte.

11. Punt important recollit a l'article 3.6 de la Llei 49/2002.

■ Exempció en l'Impost sobre Béns Immobles (IBI)

L'IBI és una taxa anual per a aquells elements immobiliaris dels quals l'entitat té la propietat i que es destinen a les activitats estatutàries.

La quota anual es calcula en funció del valor cadastral de l'immoble (edifici, solar, pis, local...), que té en compte el valor del sòl i el valor de la construcció. L'exempció és per als elements vinculats a rendes exemptes en l'impost de societats (no per als vinculats a explotacions econòmiques no exemptes).

Ja que és un impost de gestió municipal, cal fer tots els tràmits davant d'Hisenda Municipal (a través de qualsevol de les oficines d'atenció al ciutadà o dels registres municipals dels districtes), incloent-hi l'escrit de sol·licitud, els estatuts i inscripció en el registre de referència, document acreditatiu de l'acolliment a la Llei 49/2002 i breu memòria de l'activitat desenvolupada. En principi, complint-se aquests requisits, els ajuntaments no poden oposar-se a l'exempció.

■ Exempció en l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats (ITP/IAJD),

per quan toca anar davant notari per recollir en escriptura pública alguna informació o quan hi ha compravenda d'elements patrimonials. Per ser més precisos, l'ITP grava les transmissions patrimonials amb contraprestació i l'IAJD grava els actes jurídics documentals com poden ser els documents notariais o lletres de canvi, per exemple.

La gestió d'aquest impost és autonòmica, totes les tramitacions cal fer-les a l'oficina de l'Agència Tributària de Catalunya. En principi, adjuntant el certificat d'acolliment a la Llei 49/2002 en el moment de presentar l'autoliquidació de l'impost i la sol·licitud de l'exempció, no hi ha d'haver problemes per a la seva concessió.

■ Exempció de l'Impost sobre l'Increment de Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana (IIVTNU),

que grava l'increment de valor dels terrenys (del sòl) de naturalesa urbana en el moment de la transmissió de la propietat, per diferència de valor entre l'adquisició inicial i la nova transmissió (plusvàlua dels terrenys que només es dóna en cas de compravenda). Se'n fa càrrec qui ven.

Ja que és un impost de gestió municipal, tots els tràmits cal fer-los davant d'Hisenda Municipal (a través de qualsevol de les oficines d'atenció al ciutadà o dels registres municipals dels districtes), incloent-hi l'escrit de sol·licitud, els estatuts i inscripció en el registre de referència, document acreditatiu de l'acolliment a la Llei 49/2002 i breu memòria de l'activitat desenvolupada. En principi, complint-se aquests requisits, els ajuntaments no poden oposar-se a l'exempció.

■ Exempció de l'Impost sobre Activitats Econòmiques,

per les activitats econòmiques que desenvolupi l'entitat i que estiguin vinculades a la seva activitat estatutària. *(Vegeu apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic).*

IV Incentius fiscals al mecenatge segons la Llei 49/2002

La Llei 49/2002, de 29 de desembre, que apareix en diferents punts d'aquest Útil Pràctic, a més de recollir les modificacions en l'aplicació de les principals figures impositives per a aquelles entitats que s'hi poden acollir, també recull, en el seu Títol II (articles 16 a 24), el que anomena "**incentius al mecenatge**", és a dir, beneficis fiscals en forma de desgravacions per a les persones físiques o jurídiques que facin aportacions a aquestes entitats. És important tenir present que, excepte algunes deduccions autonòmiques, només donen dret a deducció les donacions fetes a entitats acollides a la Llei 49/2002.

Es tracta de potenciar la corresponsabilitat dels diferents agents socials en el bé comú, ja que la Llei 49/2002 només és aplicable per a entitats que treballin per l'interès general, alhora que indirectament representa una altra manera d'afavorir la tasca de les organitzacions implicades.

A aquests efectes, l'article 17.1 de la llei considera aportacions que donen dret a deducció.¹²

- Donatius i donacions dineràries, de béns i drets
- Quotes de pertinença que no es corresponguin amb el dret a percebre una prestació present o futura
- La constitució d'un dret d'ús sobre béns, drets o valors, realitzada sense contraprestació

És important incidir en la idea de la no contraprestació, ja que és l'element clau per diferenciar el que té consideració de "preu" del que té consideració de donatiu deduïble. Si per rebre un servei o bé tu has de fer una aportació econòmica, això és un preu a efectes del que estem comentant i, per tant, no donaria dret a deducció. Per exemple, si per accedir al fons bibliogràfic i al préstec de la biblioteca d'una organització és condició *sine qua non* el pagament d'una quota, això és un preu per una contraprestació. Per tant, això no donaria dret a deducció per donatiu.

La desgravació que podem oferir als nostres col·laboradors/es serà un percentatge sobre l'import o valor de la donació feta. Aquest percentatge serà d'un 25% de l'import del donatiu en el cas de persones físiques, que s'aplicarà en fer els càlculs de la seva declaració de la renda, i d'un 35% en el cas

de persones jurídiques, que aplicaran en els càlculs del seu Impost de Societats.

Per tal que això sigui així, cal que l'entitat emeti i envii a cada persona física o jurídica implicada un certificat individualitzat en què quedi clar el caràcter de donació "simple, pura i irrevocable" (segons exigències del Reglament de la llei). Amb això podran incloure-ho convenientment en les seves declaracions tributàries (de la renda o de l'impost de societats, respectivament).

Cada organització pot utilitzar el model que desitgi, ja que no existeix un model normalitzat de certificació de donacions, sempre i quan el document contingui la informació requerida. Concretament, en aquest **certificat** cal especificar (art. 24 de la Llei 49/2002 i art. 6.1 del Reglament - Reial Decret 1270/2003):

- Les dades d'identificació del donant, incloent-hi el seu DNI o NIF, nom o raó social complets
- Identificació de la nostra entitat, tot indicant explícitament que com a entitat tenim reconeguda l'aplicació del règim fiscal especial
- Data i import del donatiu, o la seva valoració econòmica si és en espècie
- Finalitat que tindrà el donatiu en compliment de les activitats estatutàries
- Esmentar el caràcter irrevocable del donatiu

A banda, cal que nosaltres fem la comunicació pertinent a Hisenda d'aquests donatius i de qui els ha fet. És per això que entre les declaracions informatives que cal presentar a finals del mes de gener referents a l'any anterior s'inclou el model 182, pel qual es declaren totes aquelles donacions que hem certificat i que donen dret a desgravació en base al que estipula la Llei 49/2002.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_182.shtml

Descàrrega/preparació del model

http://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Modelos_y_formularios/Declaraciones/Modelos_100_al_199/182/mod182_mi_MI.pdf

12. Recordeu que també donen dret a deducció els convenis de col·laboració empresarial establerts en base al que recull l'article 25 de la llei 49/2002.

Com a declaració informativa que és, no suposa haver de fer pagament, sinó tan sols informar Hisenda de quines són les persones físiques o jurídiques que ens han fet aportacions amb dret a deducció durant l'any anterior i si aquestes són dineràries (les més habituals) o en espècies.

Per això cal omplir en els apartats destinats a tal efecte les dades bàsiques dels donants:

- dades d'identificació de la nostra organització
- nom complet (per a persones físiques) o raó o denominació social (per a persones jurídiques)
- DNI complet (amb lletra) o NIF, respectivament
- import del donatiu si aquest és dinerari o valoració de l'aportació si aquesta és en espècie

Per a l'elaboració del model 182, Hisenda facilita un programa d'ajuda (que s'integra dins de l'aplicatiu de Declaracions Informatives preparat per l'Agència Tributària) per tal de poder anar completant les dades i no haver-ho de fer tot d'una tirada. Un cop tinguem totes les dades introduïdes i haguem fet totes les comprovacions de rigor, les validarem i així obtindrem el formulari a presentar. Recordem que el termini és el 31 de gener.

En tractar-se d'una declaració informativa, cal presentar-la a la nostra delegació d'Hisenda. Si superem els 100 declarats haurem de fer la presentació telemàticament (per la qual cosa haurem de disposar del certificat digital).

Declarado 1									
NIF		NIF representante legal		Apellidos y nombre, denominación o razón social				Naturaleza	
Cód. Prov.	Clave	% deducción	Importe o valoración del donativo, aportación o disposición		Donativo en especie	Deducción Com. Autónoma	% deducción Com. Autónoma	Revocación	Ejercicio revoc.
			Tipo de bien	Identificación del bien					
			*Sólo para claves C y D						

Declarado 2									
NIF		NIF representante legal		Apellidos y nombre, denominación o razón social				Naturaleza	
Cód. Prov.	Clave	% deducción	Importe o valoración del donativo, aportación o disposición		Donativo en especie	Deducción Com. Autónoma	% deducción Com. Autónoma	Revocación	Ejercicio revoc.
			Tipo de bien	Identificación del bien					
			*Sólo para claves C y D						

Model 182 - Declaració informativa anual de donatius, donacions i aportacions rebudes

V

Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)

L'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) no és pròpiament una despesa tributària per a les entitats, ja que de fet, com a persones jurídiques que són, no hi estan subjectes. Com el seu nom indica, hi estan subjectes totes les persones físiques (individuals) per les rendes que obtenen. És un impost progressiu, cosa que suposa més càrrega tributària per a les persones amb rendes més altes, amb una proporcionalitat que es concreta anualment en unes taules de referència que estableix Hisenda. Com més alt sigui l'import que la persona obté en un any, més alta és l'aportació que li pertoca fer a les arques comunes.

Però el que sí han de fer les entitats és tenir-lo present, perquè fàcilment els correspondrà gestionar-lo. I és que en cas de tenir personal contractat, professionals que ens facturem o de tenir com a arrendador del nostre local una persona física, ens correspondrà practicar les retencions que se'n derivin, és a dir, descomptar l'import de la retenció en fer el pagament corresponent al creditor. En el fons, el que nosaltres estem fent en practicar i liquidar aquestes retencions és anar avançant, en nom de les persones implicades, imports corresponents a la seva tributació.¹³

És per això que no ho considerem cost, sinó tan sols un moviment de diners que hem de fer en nom d'altres. Per tant, el que sí pot suposar és un cost indirecte per la seva gestió administrativa.

Perquè, a més, l'obligació de la retenció és del pagador, ja que les obligacions de l'entitat pagadora són dues: retenir i ingressar. Per tant, si arriba el cas, l'administració podria reclamar l'ingrés de totes les quantitats que s'haurien d'haver retingut, hagin estat o no efectivament retingudes. És a dir, si en un moment donat alguna cosa no acaba de ser com pertoca, Hisenda a qui demanarà d'esmenar-ho serà a nosaltres. D'aquí que sigui important per a nosaltres conèixer-lo i saber com funciona, per poder tramitar-lo convenientment.

13. Cada persona, en elaborar la seva declaració de la renda, calcularà la quantia total del que li correspon aportar per IRPF (a partir de les rendes que hagi obtingut i un cop aplicades les desgravacions que se li apliquin) i la compararà amb el total de les retencions que se li hagin practicat: si l'import retingut és superior al que s'ha de pagar, podrà demanar la devolució de la diferència; si és superior, haurà d'ingressar-la.

Retencions i càlcul

Els diferents pagaments subjectes a retenció són, bàsicament: els sous, altres rendiments del treball, facturacions de professionals independents i lloguers. La retenció serà diferent depenent del tipus de pagament subjecte a retenció.

En el cas dels professionals que ens facturem, la retenció a practicar acostuma a ser d'un 15% de l'import pel servei prestat (excepcionalment podem trobar-nos retencions menors en els casos de persones que estan iniciant la seva activitat econòmica i que tenen bonificació per a l'engegada del negoci).

Amb la promulgació durant el mes de juliol del Reial Decret Llei 20/2012 de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat, i de manera temporal fins al 31 desembre del 2013, **les retencions per activitats professionals passen del 15% al 21%**. (La retenció especial del primer any i els dos següents d'activitat professional passa del 7% al 9%).

En el cas dels treballadors/es en plantilla cal aplicar les taules marcades anualment per Hisenda en base al sou brut anual que percebrà aquesta persona amb nosaltres. Aquestes taules tenen en compte la situació familiar de cada persona (si existeixen càrregues familiars per ascendents o descendents, per exemple), que és el que es declara mitjançant el model 145 que se'ls fa complimentar periòdicament (com a mínim en iniciar-se la relació contractual i cada cop que hi hagi una modificació significativa de la seva situació personal).

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_145.shtml

Descàrrega del model

http://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Modelos_y_formularios/Declaraciones/Modelos_100_al_199/145/mod145_mi_MI.pdf

Situación familiar:

- Soltero/a, viudo/a, divorciado/a o separado/a legalmente con hijos solteros menores de 18 años o incapacitados judicialmente que conviven exclusivamente con Vd., sin convivir también con el otro progenitor, siempre que proceda consignar al menos un hijo o descendiente en el apartado 2 de este documento
- Casado/a y no separado/a legalmente cuyo cónyuge no obtiene rentas superiores a 1.500 euros anuales, excluidas las exentas
- Situación familiar distinta de las dos anteriores (solteros sin hijos, casados cuyo cónyuge obtiene rentas superiores a 1.500 euros anuales, ..., etc.)

Discapacidad (grado de minusvalía reconocido) Igual o superior al 33% e inferior al 65% Igual o superior al 65% Además, tengo acreditada la necesidad de ayuda de terceras personas o movilidad reducida

Movilidad geográfica: Si anteriormente estaba Vd. en situación de desempleo e inscrito en la oficina de empleo y la aceptación del puesto de trabajo actual ha exigido el traslado de su residencia habitual a un nuevo municipio, indique la fecha de dicho traslado

Prolongación de la actividad laboral: Si, una vez cumplidos los 65 años de edad, continúa o prolonga Vd. la actividad laboral, marque con una "X" esta casilla

Model 145 - Comunicació de dades per al càlcul de les retencions d'IRPF

Si volem saber quina és la retenció que hem de practicar a una persona, nosaltres mateixos podem fer el càlcul mitjançant l'aplicació que facilita la pàgina web de l'Agència Tributària. Ens caldrà, però, saber la part que la persona aporta a la Seguretat Social (que fet i fet, també se li reté en fer-li efectiva la nòmina).

Aplicació online de l'Agència Tributària per al càlcul de retencions a aplicar

Per a imports més elevats, el percentatge de retenció a aplicar serà més alt; per a imports inferiors, el percentatge de retenció que li correspondrà serà també inferior. Aquí és important no oblidar, per poder informar convenientment el treballador/a implicat, que en cas de començar amb un contracte temporal, el càlcul inicial pot portar a un determinat percentatge de retenció a aplicar, però que si la temporalitat s'allarga al llarg de l'any, la retenció final que caldrà aplicar pel total percebut durant l'any serà superior i que caldrà o anar-la augmentant progressivament o regularitzar-la als darrers mesos de l'any. De la mateixa manera, si una persona comença a treballar amb nosaltres el mes d'octubre, per exemple, el còmput anual del que rebrà amb nosaltres serà relativament baix i com a tal no hi haurà obligació de practicar una retenció gaire alta, però si l'any següent la relació contractual dura tot l'any, la retenció s'apujarà, ja que l'import brut anual que rebrà aleshores també serà més elevat.

Recordem un cop més que l'obligació de la retenció recau en el retenedor, de manera que l'entitat està obligada a retenir com a mínim el percentatge indicat en les taules (mai menys, perquè posteriorment Hisenda en pot demanar el reintegrament). Si la persona vol, pot demanar per escrit una retenció superior, que l'entitat aplicarà a partir d'aleshores.

Pel que fa a les retencions a practicar a arrendadors, el càlcul és un percentatge fix sobre el preu de l'arrendament (exclòs l'Impost sobre el Valor Afegit, IVA). La retenció serà del 19%, tot i que per als anys 2012 i 2013, s'ha imposat una retenció excepcional del 21%.

Models i terminis

En general, l'IRPF es liquida trimestralment, per períodes vençuts, de manera que com a màxim els dies 20 del mes de gener, abril, juliol i octubre i mitjançant el model 111 aportarem a Hisenda les quantitats que haurem estat retenint en el trimestre anterior (ja sigui a treballadors/es en plantilla o professionals que ens facturen). En el cas de retencions als arrendadors, el model corresponent és el 115.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_111.shtml

Descàrrega/preparació del model

<http://www2.agenciatributaria.gob.es/es13/h/ie11110b.html?emp=G>

El formulari Model 111 està dividit en dues parts principals: I. Rendimientos del trabajo i II. Rendimientos de actividades económicas. Cada part té camps per a rendiments dineraris i en espècie, amb sub-camps per a nombre de perceptors, import de percepcions i import de retencions. També hi ha camps per a valor de percepcions en espècie i import de ingressos a compte.

Model 111 - Declaració trimestral d'IRPF: retencions i ingressos a compte

En aquests models ens caldrà anar indicant, en les diferents caselles establertes:

- El nombre de persones a qui afecta (sense major detall de les seves dades personals, que com veurem es faciliten de manera conjunta a final d'any)
- L'import total de les rendes que han ocasionat la retenció
- L'import de la retenció que es correspon per aquestes rendes

Actualment, a través de la pàgina web de l'Agència Tributària es poden descarregar tots els models i programes d'ajuda necessaris. També ens podem apropar a la nostra delegació i comprar l'imprès en paper per complimentar-lo a mà, però normalment acostuma a ser més còmode poder treballar les dades amb ordinador.

Els models en general te'ls pots descarregar en format *.pdf i, amb la versió oportuna del programari, els pots complimentar i imprimir-los a continuació. Aquests arxius *.pdf ja generen les còpies necessàries per als diferents passos del procés tributari, així que cal imprimir-ne només una còpia que ja inclourà els fulls que calguin.

El model o formulari (111) diferencia dos apartats per tal de consignar-hi de manera separada les rendes pagades per "rendiments del treball" (les que suposen retencions a practicar a personal en plantilla), de les pagades pels "rendiments d'activitats econòmiques" (que són les que es deriven de les persones que ens facturen pels serveis que ens han prestat).

La suma dels imports per retencions per rendiments del treball i les retencions per facturació és l'import que apareixerà al final del full i que haurem de fer efectiu mitjançant la presentació del model a la nostra entitat bancària. Com que tots els pagaments d'Hisenda es tramiten per càrrec al nostre compte bancari, al final del full tindrem l'espai oportú per indicar el número de compte d'on sortiran els diners.

El model 115, el de retenció a arrendadors, té una estructura molt similar. S'hi ha d'indicar primer el nombre de perceptors, després la base sobre la qual calcular la retenció, i finalment l'import de les retencions practicades. Igual que abans, un cop obtingut el total a liquidar, caldrà indicar el compte des d'on fer efectiu el càrrec.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_115.shtml

Descàrrega/preparació del model

http://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Modelos_y_formularios/Declaraciones/Modelos_100_al_199/115/mod115multidiomas_mi_MI.pdf

El formulari Model 115 té camps per a nombre de perceptors, base de les retencions i ingressos a compte, retencions i ingressos a compte, a deduir (exclusivament en cas de declaració complementària), resultat a ingressar de la anterior o anteriors declaracions del mateix concepte, exercici i període, i resultat a ingressar (3) - (4).

Model 111 - Declaració trimestral d'IRPF: retencions i ingressos a compte procedents d'arrendaments d'immobles

Tant un com l'altre, si es presenten en paper, cal signar-los i indicar-hi la data, amb segell de l'entitat. I a l'entitat bancària ens posaran un segell on consti la data de presentació per demostrar que ho hem fet dins del termini establert i es quedaran el full que els hi correspon ("per a l'entitat col·laboradora") de tots els fulls que conformen el model.

En cas que ens ho presenti algú telemàticament (la gestoria, per exemple), el que dóna validesa a la presentació en temps i forma és un Codi Segur de Verificació (empremta digital) que assigna el sistema telemàtic tributari, que està compost per tot un seguit de nombres i lletres i que és un identificador únic.

La autenticidad de este documento puede ser comprobada mediante el Código Seguro de Verificación 7N7Y67RZFQZJ6JF en <https://www.agenciatributaria.gob.es>

Exemple de Codi Segur de Verificació

Declaració informativa anual

Però en aquestes declaracions trimestrals no concretem quines són les persones a qui hem practicat retenció i la quantitat que li correspon a cadascuna (que de fet és el que necessitarà cadascuna d'elles més endavant de l'any per elaborar les seves declaracions de renda), sinó que aportem informacions acumulades, tant pel que fa al nombre de persones com pel que fa a les quantitats. Cal, doncs, un cop a l'any aportar a Hisenda el detall d'aquests conceptes: és precisament això el que fem amb el model 190, que es presenta abans del 31 de gener de cada any, amb la informació desglossada de l'any anterior. El 190 és una declaració informativa i, per tant, no

suposa haver de fer cap més pagament, ja que la liquidació de les retencions s'haurà hagut de fer efectiva a través dels quatre models 111 trimestrals que ja haurem anat presentant.

En aquest document haurem d'anar relacionant de manera individualitzada les persones a qui se'ls ha practicat retenció, identificant-les amb els seus nom, cognoms i DNI, assenyalant el motiu pel qual els hem hagut de retenir (rendiments del treball o rendiments d'activitats econòmiques), l'acumulat total que han percebut amb nosaltres (i que ha estat la base de càlcul per determinar les retencions), i el total realment retingut (i liquidat en el seu nom, trimestralment). El primer full farà de resum de les dades desglossades en els següents.

Per a l'elaboració del model 190, Hisenda facilita un programa d'ajuda per tal de poder anar recollint i omplint les dades necessàries, ja que sovint el volum d'informació no permet l'elaboració del model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i es prepara l'arxiu a presentar. Si el nombre de declarats supera els 15, cal fer presentació telemàtica obligatòriament (amb certificat digital).

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_190.shtml

Descàrrega/preparació del programa d'ajuda

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio_es_ES/_Configuracion/_Acceda_directamente/_A_un_clic/_Descarga_de_programas_de_ayuda/Declaraciones_Informativas/Declaraciones_Informativas.shtml

Percepción 1											
NIF del percceptor		NIF del representante legal		Análisis y nombre del percceptor o denominación de la entidad percetora				Provincia		8	
Datos de la percepción		Percepciones dinerarias:		Percepción íntegra		Retenciones practicadas		Ejercicio devengo			
Clave: G Subclave: 1		Percepciones en especie:		Valoración		Ingresos a cuenta efectuados		Ingresos a cuenta repercutidos		Ceuta o Melilla	
Datos adicionales (sólo en percepciones de las claves A, B.01, B.02, C, D)											
Año de nacimiento percceptor		Situación familiar		NIF del cónyuge		Discapacidad del percceptor		Contrato o relación		Prolongación activ. laboral	
Reducciones aplicables		Gastos deducibles		Pensiones compensatorias		Anualidades por alimentos		Movilidad geográfica			
Comunicación por el percceptor que ha destinado cantidades para la adquisición o rehabilitación de su vivienda habitual utilizando financiación ajena				Hijos y otros descendientes comunicados por el percceptor							
				Menores de 3 años:		Resto:		Cómputo de los 3 primeros:		1º 2º 3º	
Hijos y otros descendientes con discapacidad				Ascendientes comunicados por el percceptor				Ascendientes con discapacidad			
≥ 33% y < 65%:		Total Por entero		Movilidad Reducida:		Total Por entero		≥ 33% y < 65%:		Total Por entero	
				≥ 65%:		< 75 años:		Total Por entero		≥ 75 años:	
								≥ 33% y < 65%:		Total Por entero	
								Movilidad Reducida:		Total Por entero	
										≥ 65%:	

Percepción 2											
NIF del percceptor		NIF del representante legal		Análisis y nombre del percceptor o denominación de la entidad percetora				Provincia		8	
Datos de la percepción		Percepciones dinerarias:		Percepción íntegra		Retenciones practicadas		Ejercicio devengo			
Clave: A Subclave:		Percepciones en especie:		Valoración		Ingresos a cuenta efectuados		Ingresos a cuenta repercutidos		Ceuta o Melilla	
Datos adicionales (sólo en percepciones de las claves A, B.01, B.02, C, D)											
Año de nacimiento percceptor		Situación familiar		NIF del cónyuge		Discapacidad del percceptor		Contrato o relación		Prolongación activ. laboral	
Reducciones aplicables		Gastos deducibles		Pensiones compensatorias		Anualidades por alimentos		Movilidad geográfica			
Comunicación por el percceptor que ha destinado cantidades para la adquisición o rehabilitación de su vivienda habitual utilizando financiación ajena				Hijos y otros descendientes comunicados por el percceptor							
				Menores de 3 años:		Resto:		Cómputo de los 3 primeros:		1º 2º 3º	
Hijos y otros descendientes con discapacidad				Ascendientes comunicados por el percceptor				Ascendientes con discapacidad			
≥ 33% y < 65%:		Total Por entero		Movilidad Reducida:		Total Por entero		≥ 33% y < 65%:		Total Por entero	
				≥ 65%:		< 75 años:		Total Por entero		≥ 75 años:	
								≥ 33% y < 65%:		Total Por entero	
								Movilidad Reducida:		Total Por entero	
										≥ 65%:	

Model 190 - Declaració informativa anual d'IRPF

Cal, a més, emetre i fer arribar un certificat individual a qui s'ha practicat retenció, on s'indica el total percebut amb nosaltres i l'import total de les retencions de l'any, per tal que després aquestes persones puguin tenir-ho present a les seves declaracions de la renda.

Rendimientos del Trabajo, dietas exceptuadas de gravamen y rentas exentas		Datos correspondientes al ejercicio <input type="text"/>	
• Datos del perceptor			
NIF	Apellidos y nombre		
<input type="text"/>	<input type="text"/>		
• Datos de la persona o entidad pagadora			
NIF	Apellidos y nombre, denominación o razón social		
<input type="text"/>	<input type="text"/>		
• Rendimientos del trabajo: detalle de las percepciones y de las retenciones e Ingresos a cuenta			
Rendimientos correspondientes al ejercicio.			
Retribuciones dinerarias	Importe íntegro satisfecho	Retenciones practicadas	
Retribuciones en especie	Valoración	Ingresos a cuenta efectuados	Ingresos a cuenta repercutidos
Contribuciones de la empresa o entidad pagadora a planes de pensiones, planes de previsión social empresarial o mutualidades de previsión social			Importe imputado al perceptor
Reducciones a que se refieren el artículo 18, apartados 2 y 3, y/o las disposiciones transitorias 11.ª y 12.ª de la Ley del Impuesto			Importe de las reducciones
Gastos fiscalmente deducibles a que se refiere el artículo 19.2 de la Ley del Impuesto (Costasiones a la Seguridad Social o a mutualidades generales obligatorias de funcionarios, detracciones por derechos pasivos y cotizaciones a Colegios de Huérfanos o entidades similares)			Importe de los gastos

Model de certificat individual de retencions

Evidentment, les retencions a arrendadors també tenen el seu procés paral·lel. L'equivalent per a les declaracions de retencions a arrendadors és el model 180, que també cal presentar abans del 31 de gener, pel qual aportem les dades de les persones implicades en els quatre models 115 que haurem presentat al llarg de l'any.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_180.shtml

Descàrrega/preparació del programa d'ajuda

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio_es_ES/_Configuracion/_Acceda_directamente/_A_un_clic/_Descarga_de_programas_de_ayuda/Declaraciones_Informativas/Declaraciones_Informativas.shtml

Com abans, caldrà emetre i enviar un certificat individual a cada persona a qui s'ha practicat retenció, on s'indica el total percebut amb nosaltres i l'import total de les retencions de l'any, per tal que després aquestes persones puguin tenir-ho present a les seves declaracions de la renda.

Normativa de referència

Ley 35/2006, de 28 de noviembre, *del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio*. (BOE 29-noviembre-2006).

Real Decreto 439/2007, de 30 de marzo, *por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y se modifica el Reglamento de Planes y Fondos de Pensiones, aprobado por Real Decreto 304/2004, de 20 de febrero*. (BOE 31-marzo-2007).

VI Impost sobre societats (IS)

L'impost sobre societats és un impost directe que grava les rendes obtingudes per les persones jurídiques.

És la figura tributària més similar al que per a les persones individuals representa l'impost sobre la renda de les persones físiques i pressuposa que tota organització, en funció de la seva capacitat (mesurada en base als seus **beneficis**), fa la seva aportació als ingressos públics. D'aquí que per calcular-lo s'hagi d'aplicar un percentatge, anomenat *tipus de gravamen*, sobre els beneficis comptables obtinguts. Si el resultat és deficitari o negatiu no s'ha de tributar (però sí declarar, si ens pertoca).

Tornant a la definició amb què començàvem aquest apartat, cal deixar clar que el que està gravat per l'impost són les rendes, entenent aquestes com a rendes netes, el resultat dels ingressos menys les despeses necessàries per a obtenir-los, d'aquí que en el fons es coneixi com a impost sobre els beneficis.

Per tant, totes les entitats, com a persones jurídiques que són, hi estan subjectes i l'han de tenir present. Això no vol dir que necessàriament els suposi haver-lo de pagar, ja que la pròpia normativa de l'impost de societats indica, en el seu article 9.3, que les entitats sense ànim de lucre es consideraran parcialment exemptes. El règim d'entitat parcialment exempta és un règim automàtic que no requereix comunicació expressa al respecte davant l'administració tributària.

Això es tradueix en **l'exempció de determinades rendes** (classificades en base als ingressos), de manera que sobre els beneficis obtinguts a partir d'aquestes rendes considerades exemptes, no haurem d'aplicar el tipus de gravamen i, per tant, no suposarà pagament. Per tant, el primer que caldrà és diferenciar entre les rendes exemptes i les no exemptes. Respecte a les despeses comunes, haurem de diferenciar quina part correspon als rendiments exempts i quina part als no exempts.

Només caldrà tributar (pagar) pels beneficis obtinguts en les rendes no exemptes, sobre els quals s'aplicarà el gravamen que ens correspongui, que en principi serà del 25%.

Les **rendes considerades com a exemptes** són les vinculades a les activitats que constitueixen el nostre objecte social, en especial subvencions, donacions i aportacions (sempre i quan siguin

sense dret a contraprestació present o futura¹⁴) i que no tinguin la consideració d'explotació econòmica.¹⁵

Aquí és on el règim fiscal especial establert a la Llei 49/2002 juga un paper important, ja que amplia el llistat de rendes que es consideren exemptes a efectes de l'impost de societats per a les entitats que s'hi poden acollir. Aquest llistat ampliat el trobem als **articles 6 i 7** de l'esmentada normativa.

Llei 49/2002, Art. 6. Rendes Exemptes

Estan exemptes de l'Impost de Societats les següents rendes obtingudes per entitats sense finalitat lucrativa:

1. *Les derivades dels següents ingressos:*
 - a. *Els **donatius i donacions** rebudes per a col·laborar en el fins de l'entitat, incloses les aportacions o donacions en concepte de dotació patrimonial, en el moment de la seva constitució o en un moment posterior, i els ajuts econòmics rebuts en virtut dels convenis de col·laboració empresarial regulats en l'article 25 d'aquesta llei i en virtut dels contractes de patrocini publicitari a què es refereix la Llei 34/1998 de 11 de novembre, General de Publicitat.*

14. Aquí és molt important ser conscients que qualsevol import rebut que pugui ser vinculat a una contraprestació serà considerat com a preu, per tant, rendiment d'explotació econòmica. Així doncs, les inscripcions a qualsevol activitat són preus, les aportacions per a entrades a activitats culturals són preus, la quota satisfeta per accedir al fons bibliogràfic d'una biblioteca seria un import amb contraprestació, etc. i, per tant, no són considerats com a rendes exemptes. Si qualsevol d'aquestes activitats obtingués benefici, hauria de tributar per l'impost de societats i aplicar-hi el gravamen que correspongui.

15. Article 121 Text Refós de l'Impost de Societats. Rendes exemptes.
1. *Estaran exemptes les següents rendes obtingudes per les entitats [...]:*
 - *Les que procedeixin de la realització d'activitats que constitueixen el seu objecte social o finalitat específica. [...]*
 - *Les derivades d'adquisicions i transmissions a títol lucratiu, sempre que s'obtinguin o realitzin en compliment del seu objecte social o finalitat específica. [...]*
 2. *L'exempció a què es refereix a l'apartat anterior no s'aplica als rendiments d'explotacions econòmiques, ni a les rendes derivades del patrimoni, ni a les obtingudes en transmissions que no siguin les anteriorment senyalades.*
 3. *Es consideren rendiments d'una explotació econòmica tots aquells que, procedint del treball personal i del capital conjuntament, o d'un sol d'aquests factors, suposin per part del subjecte passiu l'ordenació pel seu propi compte dels medis de producció i dels recursos amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.*

Per tant, si l'entitat obté rendes per la seva participació en la distribució de béns o serveis, aquestes seran considerades rendes no exemptes a efectes d'aquest impost, independentment que els beneficis obtinguts s'utilitzin per als fins socials.

- b. Les **quotes** satisfetes pels associats, col·laboradors o benefactors, sempre que no es corresponguin amb el dret de percebre una prestació derivada d'una explotació econòmica no exempta.
- c. Les **subvencions**, llevat aquelles destinades a finançar la realització d'explotacions econòmiques no exemptes.
2. Les procedents del **patrimoni mobiliari i immobiliari de l'entitat**, com són els dividendes i participacions en beneficis de les societats, interessos, cànon i lloguers.
3. Les derivades **d'adquisicions o de transmissions**, per qualsevol títol, de béns o drets, incloses les obtingudes en ocasió de la dissolució i liquidació de l'entitat.
4. Les obtingudes en l'exercici de les **explotacions econòmiques exemptes** a què es refereix l'article següent.
5. Les que, d'acord amb la normativa tributària, hagin d'ésser atribuïdes o imputades a les entitats sense finalitat lucrativa i que procedeixin de rendes exemptes incloses en algun dels apartats anteriors d'aquest article.

Llei 49/2002, Art. 7. Explotacions econòmiques exemptes

Estan exemptes de l'Impost de Societats les rendes obtingudes per entitats sense finalitats lucratives que procedeixin de les següents explotacions econòmiques, sempre i quan siguin desenvolupades en compliment del seu objecte o finalitat específica:

- 1. Les explotacions econòmiques de prestació de serveis de promoció i gestió de l'acció social, així com els d'assistència social i inclusió social** que s'indiquen a continuació, incloent-hi les activitats auxiliars o complementàries d'aquells, com són els serveis accessoris d'alimentació, allotjament o transport:
- Protecció de la infància i de la joventut
 - Assistència a la tercera edat
 - Assistència a persones en risc d'exclusió o dificultat social o víctimes de maltractaments
 - Assistència a persones amb discapacitat, inclosa la formació ocupacional, la inserció laboral i l'explotació de granges, tallers i centres especials on desenvolupin el seu treball
 - Assistència a minories ètniques
 - Assistència a refugjats i asilats
 - Assistència a emigrants, immigrants i transeünts
 - Assistència a persones amb càrregues familiars no compartides
 - Acció social comunitària i familiar
 - Assistència a ex reclusos
 - Reinserció social i prevenció de la delinqüència
 - Assistència a alcohòlics i toxicòmans
 - Cooperació per al desenvolupament
 - Inclusió social de les persones a què es refereixen els paràgrafs anteriors
2. Les explotacions econòmiques de prestació de **serveis d'hospitalització o assistència sanitària**, incloent-hi les activitats auxiliars o complementàries dels anteriors, com són el lliurament de medicaments o els serveis accessoris d'alimentació, allotjament i transport.
3. Les explotacions econòmiques **d'investigació científica i desenvolupament tecnològic**.
4. Les explotacions econòmiques dels **béns declarats d'interès cultural** d'acord a la normativa del Patrimoni Històric de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, així com de museus, biblioteques, arxius i centres de documentació sempre i quan s'acompleixin les exigències establertes en la citada normativa, en particular respecte dels deures de visita i exposició pública dels esmentats béns.
5. Les explotacions econòmiques consistents en l'organització de **representacions musicals, coreogràfiques, teatrals, cinematogràfiques o circenses**.
6. Les explotacions econòmiques de **parcs i altres espais naturals protegits** de característiques similars.
7. Les explotacions econòmiques **d'ensenyament i de formació professional**, en tots els nivells i graus del sistema educatiu, així com les d'educació infantil fins als tres anys, inclosa la guarda i custòdia de nens fins a aquesta edat, les d'educació especial, les d'educació compensatòria i les d'educació permanent i d'adults, quan estiguin exemptes de l'IVA, així com les explotacions econòmiques d'alimentació, allotjament o transport realitzades per centres docents i col·legis majors pertanyents a entitats sense finalitat lucrativa.
8. Les explotacions econòmiques consistents en l'**organització d'exposicions, conferències, col·loquis, cursos o seminaris**.
9. Les explotacions econòmiques **d'elaboració, edició, publicació i venda de llibres, revistes, fullets, material audiovisual i material multimèdia**.
10. Les explotacions econòmiques de prestació de serveis de **caràcter esportiu** a persones físiques que practiquin l'esport o l'educació física, sempre que tals serveis estiguin directament relacionats amb les mencionades pràctiques i amb excepció dels serveis relacionats amb espectacles esportius i dels prestats a esportistes professionals.
11. Les **explotacions econòmiques** que tinguin caràcter merament **auxiliar** o complementari de les explotacions econòmiques exemptes o de les activitats encaminades a complir els fins estatutaris o l'objecte de l'entitat sense finalitat lucrativa. No es considerarà que les explotacions econòmiques tenen un caràcter merament auxiliar o complementari quan l'import net de la xifra de negocis de l'exercici corresponent al conjunt d'elles excedeixi del 20 per 100 dels ingressos totals de l'entitat.
12. Les **explotacions econòmiques d'escassa rellevància**. Es consideren com a tals aquelles l'import net de les quals no sobrepassi en conjunt 20.000 euros.

De manera resumida, les principals rendes considerades exemptes per aquests dos articles són:

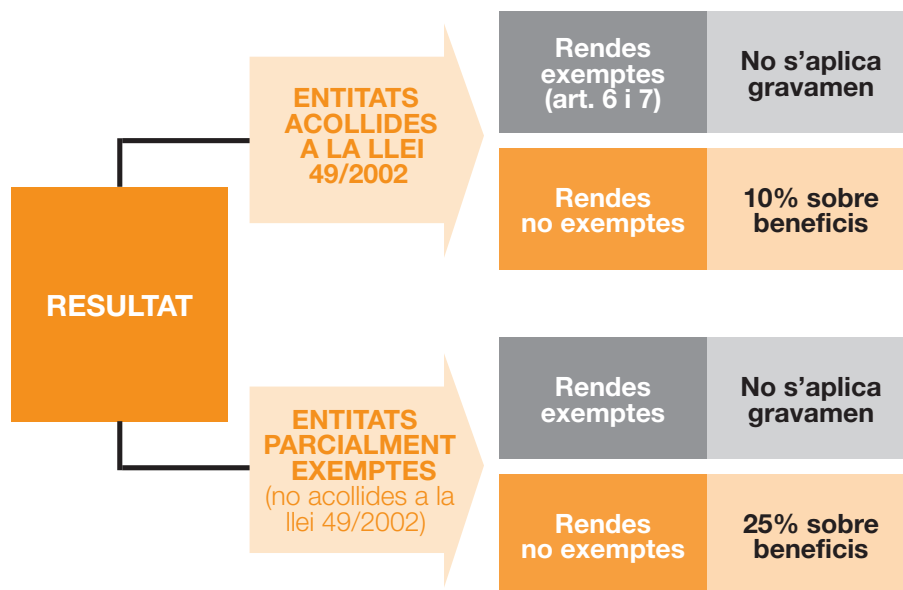
- els **donatius, donacions i aportacions**, incloses les quotes, sense dret a contraprestació
- les **subvencions** i ajuts destinats a finançar les activitats estatutàries
- les rendes procedents del **patrimoni** (mobiliari i immobiliari) de l'entitat
- les rendes derivades de l'adquisició o transmissió de béns i drets, tant si és per compravenda com si és per donació
- les rendes derivades de les **activitats econòmiques** d'acció social, assistència sanitària i hospitalització, àmbit científic, ecologia, àmbit cultural i educatiu, caràcter esportiu, etc. i les de caràcter auxiliar (en general, totes aquelles activitats considerades d'interès general per la pròpia norma).

Així doncs, a banda de reforçar el llistat bàsic de rendes exemptes, la llei 49/2002 incorpora dins l'exempció tot un seguit d'activitats econòmiques que en cas de no poder-nos-hi acollir tenen la consideració de no exemptes i, per tant, amb obligació de tributació si obtenen beneficis i la nostra entitat es considera tan sols parcialment exempta (no acollida a la 49/2002).

L'altra diferència que comporta l'aplicació del règim de la llei **49/2002**, i segons s'estableix en el seu article 10, és el tipus de gravamen a aplicar sobre els beneficis de les rendes no exemptes, ja que aquestes entitats aplicaran un 10% sobre els beneficis de les rendes no exemptes, en lloc del 25% general indicat amb anterioritat que hauran d'aplicar les entitats parcialment exemptes sobre els beneficis de les seves rendes no exemptes.

Per tant i a tall de resum, el que hem de tenir clar, de cara a la declaració i/o tributació per l'impost de societats és:

- ens caldrà fraccionar la nostra informació comptable en base a la procedència de les rendes (ingressos) per identificar:
 - els beneficis derivats de **rendes exemptes**, que no tributaran
 - els beneficis derivats de les **rendes no exemptes**
Si estem acollits a la 49/2002 hi ha més rendes que poden tenir la consideració d'exemptes que si som una entitat parcialment exempta en base al que disposen els articles 6 i 7 de l'esmentada llei
- aplicar el **tipus de gravamen** que ens pertorqui sobre les rendes no exemptes:
 - 10% si som entitat acollida al règim especial
 - 25% si som entitat parcialment exempta

Elaboració pròpia

Distribució de les rendes de cara al càlcul de l'impost de societats en funció de l'aplicabilitat o no de la Llei 49/2002

Obligació de declaració

El que sí és cert és que la normativa demana que es declari: hem d'aportar la informació econòmica de l'organització, omplint convenientment el model d'hisenda corresponent (model 200) i presentar la declaració davant la nostra delegació de l'Agència Tributària.

Estan obligades a presentar la declaració de l'impost de societats totes les organitzacions excepte¹⁶ aquelles en què:

- el total dels ingressos anuals sigui inferior als 100.000€
- els ingressos corresponents a rendes no exemptes no superin els 2.000€ anuals (...)

A banda, totes aquelles entitats que hagin optat pel règim especial que suposa la llei 49/2002 tenen l'obligació de declarar per l'impost de societats (art. 13), tot incorporant en les dades que s'inclouen la correcció que representa l'exempció de rendes.

Models i terminis

La declaració de l'impost de societats s'ha de presentar **anualment**, com a màxim 25 dies després de l'aprovació de comptes. El període impositiu és l'exercici econòmic de 12 mesos (segons el que tenim declarat al model 036).

Això suposa que, si tenim any econòmic natural (de 1 de gener a 31 de desembre) i tenint en compte que hi ha 6 mesos de marge des del tancament econòmic per a l'aprovació dels estats comptables, el límit per presentar-lo serà el **25 de juliol** de cada any, amb les dades de l'any anterior. En cas de tenir un any econòmic diferent, caldrà haver-ho especificat convenientment a la nostra declaració censal, per tal que els terminis es puguin redefinir en conseqüència.

Igualment, en les dades inicials del model 200 (i en la nostra declaració censal), haurem hagut d'indicar si la nostra entitat

16. Referència normativa: Art. 136.3 RD legislatiu 4/2004

s'engloba en les parcialment exemptes o si, per contra, es pot acollir al règim fiscal especial de la llei 49/2002, i així poder identificar el gravamen a aplicar.

El model d'Hisenda previst per a la declaració de l'impost de societats (model 200) està plantejat en base comptable, ja que, de fet, s'hi ha de traslladar sota aquests mateixos paràmetres tota la informació dels estats comptables: balanç de situació, compte de pèrdues i guanys i estat de canvis en el patrimoni net. Per tant, és convenient haver entrat en la dinàmica de la comptabilitat formal^{17/18} per facilitar aquest tipus de gestions.

Per a la seva elaboració, l'Agència Tributària proporciona un programa d'ajuda per poder-hi anar incorporant la informació i fent les validacions oportunes, ja que sovint el volum d'informació no permet l'elaboració del model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_200.shtml

Descàrrega/preparació del programa d'ajuda

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio_es_ES/_Configuracion/_Acceda_directamente/_A_un_clic/_Descarga_de_programas_de_ayuda/Declaraciones_Informativas/Declaraciones_Informativas.shtml

17. És important tenir present que la *Llei 4/2008, del Llibre Tercer del Codi Civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques* indica, en el seu capítol III, que totes les organitzacions han de portar comptabilitat, excepte les que no estiguin obligades a declarar per l'impost de Societats, que només hauran de portar llibre de caixa.

18. Recordem que a aquests efectes, s'han publicat, tant a escala estatal com catalana, adaptacions sectorials del Pla General Comptable per adaptar-lo a la realitat de les entitats sense ànims lucratius. Aquestes normatives són:

- *Decret 259/2008*, de 23 de desembre, *pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya*
- *Real Decreto 1491/2011*, de 24 de octubre, *por el cual se aprueban las normas de adaptación del Plan General de contabilidad a las entidades sin fines lucrativos y el modelo de plan de actuación de las entidades sin fines lucrativos.*

Caracteres de la declaración		
Tipo de entidad		
Entidad sin ánimo de lucro acogida régimen fiscal Título II Ley 49/2002	001	☒
Entidad parcialmente exenta	002	☐
Sociedad de inversión de capital variable o fondo de inversión de carácter financiero	003	☐
Sociedad de inversión inmobiliaria o fondo de inversión inmobiliaria	004	☐
Comunidades titulares de montes vecinales en mano común	005	☐
Entidad de tenencia de valores extranjeros	011	☐

Model 200 - Declaració de l'Impost de Societats

Càlcul

En realitat el càlcul de la *base imposable* (import sobre el qual es calcularà l'import que efectivament s'ha de pagar), es fa a partir del resultat comptable que s'haurà de "corregir" per obtenir el resultat fiscal. És a dir, per tal d'obtenir el possible benefici de les activitats no exemptes, que són les computables a efectes de determinació de la base imposable, es partirà del resultat de l'any i s'hi trauran els possibles beneficis (ingressos menys despeses) de les activitats exemptes:¹⁹

Resultat comptable
- Ingressos exemptos
+ Despeses imputables a les activitats exemptes
= Base imposable (resultat de les activitats no exemptes)

Càlcul de la base imposable de l'Impost de Societats

Aquesta correcció es fa en l'apartat 389/390 del model 200, en el cas de les entitats parcialment exemptes; i en les cases 391/392, per a les entitats acollides a la 49/2002, concretament en l'epígraf on diu

Model 200 - Declaració de l'Impost de Societats - Correccions al resultat comptable per obtenir la base imposable segons el règim a aplicar

Per tant, si totes les nostres activitats són exemptes o si, en cas de tenir-ne de no exemptes, aquestes obtenen resultat negatiu, no haurem de tributar i presentarem la declaració indicant que aquesta és "negativa o zero".

Model 200 - Declaració de l'Impost de Societats - Indicació de base imposable negativa o amb valor zero

Si la declaració és "negativa o zero" s'ha de presentar a la nostra delegació de l'Agència Tributària o bé telemàticament (per a la qual cosa ens caldrà disposar de certificat digital).

En cas que d'un exercici econòmic se'n derivi la necessitat de liquidació de l'impost, és a dir, s'han obtingut beneficis en les activitats no exemptes i s'hi ha aplicat el gravamen corresponent (25% si som entitat parcialment exempta o 10% si som entitat sota el règim especial), junt amb la declaració es procedirà al pagament de l'impost. En aquest cas, la presentació normalment es fa a la nostra entitat bancària, que efectuarà el corresponent càrrec al nostre compte bancari.

D'aquest fet se'n derivarà, fins a la presentació de la declaració per impost de societats de l'exercici següent, l'obligació d'efectuar tres pagaments a compte, calculats sobre la base de la quantia de l'impost del darrer any, i mitjançant el model 202, els mesos d'octubre, gener i abril (abans del dia 20 de cadascun d'ells), com a avançament de l'import que pot suposar l'impost en el nou exercici comptable.

Un cop elaborem la nova declaració, regularitzarem els pagaments fets amb la quantitat real que suposi el nou càlcul de la tributació, de manera que només haguem de pagar la dife-

rència entre el que haguem avançat i l'import final que ens correspongui. Si el que hem avançat és superior al que ens pertoca pagar, podem demanar-ne la devolució.

Normativa de referència

Real Decreto Legislativo 4/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades.

Real Decreto 1777/2004, de 30 de julio, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sociedades. (BOE 06-agosto-2004).

19. Per a les despeses generals haurem de trobar un criteri de repartiment per assignar-los entre les activitats exemptes i les no exemptes, la qual cosa genera una complexitat administrativa afegida respecte d'altres persones jurídiques.

VII Impost sobre el valor afegit (IVA)

L'impost sobre el valor afegit (IVA) és un impost indirecte que grava la transmissió de béns o serveis amb contraprestació econòmica.

Ja que totes les organitzacions en la seva activitat habitual necessitem comprar i vendre productes i serveis, participem de manera sistemàtica en transmissions econòmiques de béns o serveis, la qual cosa vol dir que *totes les organitzacions quedem afectades per l'IVA* i l'hem de tenir present.

És un impost indirecte perquè el que importa és *QUÈ es fa*, no *QUI ho fa*. No hi ha exempció subjectiva per a determinades entitats, sinó que l'exempció és per a determinades operacions. Precisament per això mateix, la llei 49/2002, que recull les variacions de les diferents figures impositives per al cas de determinades entitats, no té cap efecte sobre la seva aplicació (de fet no conté cap disposició al respecte, ni ho esmenta) i, per tant, *totes les organitzacions són iguals pel que fa a l'IVA*. I per la mateixa regla de tres, el fet que tinguem ànim de lucre o no en la nostra activitat no fa pràcticament que hi hagi grans modificacions en la manera com les entitats del Tercer Sector hem de gestionar l'IVA.

Com funciona l'IVA?

L'IVA funciona mitjançant l'aplicació del gravamen o tipus impositiu sobre l'import de les transaccions, ja sigui sobre les compres (que s'anomena **IVA suportat**), ja sigui sobre les vendes (que s'anomena **IVA repercutit**). Per tant, l'import serà més gran com més cara sigui la transacció.

Tipus impositius

El percentatge a aplicar dependrà del producte o bé que s'estigui transferint.

La mateixa llei de l'IVA, la llei 37/1992, al seu títol VII, recull l'existència de tres tipus impositius:

- IVA superreduït, (art. 91.Dos) del 4%, principalment per a productes d'alimentació bàsica, medicacions, productes culturals com els llibres o revistes...
- IVA reduït (art. 91.U), fins ara del 8%, per a la resta de l'àmbit alimentari i sanitari, el sector de l'hostaleria i la restauració, els transports...

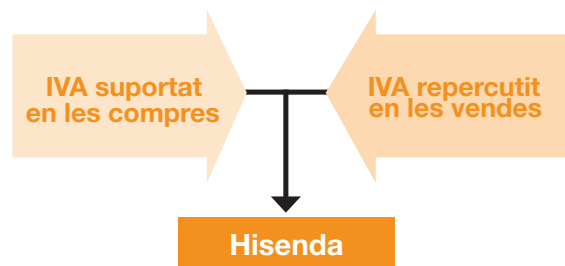
- IVA general (art. 90), fins ara del 18%, per a la resta de transaccions de productes i serveis

Amb la promulgació durant el mes de juliol de 2012 del **Reial Decret Llei 20/2012 de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat**, l'IVA és un dels impostos que presenta majors variacions, no en el seu funcionament, però sí en la seva capacitat recaptatòria: els percentatges han variat (amb vigència a partir de l'1 de setembre de 2012), passant a ser l'IVA reduït del 10% i l'IVA general del 21%.

A més, determinats productes i serveis que fins ara es recollien dins l'apartat d'IVA reduït passaran a tributar sota l'IVA general, i s'hi ha d'aplicar el gravamen del 21%. Entre aquests, alguns dels més significatius seran els de l'àmbit cultural i esportiu.²⁰

Gestió de l'IVA

En principi, l'IVA és un impost neutre per als intermediaris de les cadenes productives i de distribució (gairebé la totalitat de les empreses), ja que l'única cosa que han de fer és gestionar-lo, comparant l'IVA que es deriva de les compres en què incorren durant la seva activitat econòmica (IVA suportat) amb l'IVA vinculat a les vendes (IVA repercutit). Per tal que aquesta neutralitat sigui realment efectiva, trimestralment cal comparar els imports rebuts d'aquests dos conceptes. Com que normalment s'haurà cobrat més per IVA repercutit en les vendes que el volum d'IVA suportat que s'haurà pagat en les compres (ja que per tal que el nostre negoci funcioni es pressuposa que haurem venut més que comprat per obtenir marge), pagarem la diferència a Hisenda.

Elaboració pròpia

Esquema representatiu de com es gestiona l'IVA

20. Per a més detalls sobre el nou redactat d'aquests dos articles i els productes i serveis inclosos en cadascun dels tipus impositius, es pot consultar: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Fiscal/137-1992.t7.html#a90

Qui realment pateix la càrrega fiscal de l'IVA és el consumidor final. És el que ens passa a cadascú de nosaltres com a persones individuals quan fem les compres dels productes o serveis que necessitem (el menjar, els diaris, la roba...): *l'IVA suportat de la compra passa a ser més cost del producte adquirit*. Per tant, **l'IVA recau efectivament sobre el consum**.

Tenint això present i que, com veurem, moltes entitats funcionen assimilant-se a *consumidors finals* (per la dinàmica de les seves activitats o per l'exempció d'alguns dels serveis que presten), l'IVA acaba convertint-se en una de les majors càrregues tributàries que han de patir les entitats sense ànim de lucre, ja que *tot l'IVA que suportem esdevé no deduïble i, per tant, per a nosaltres és cost*. El que sí és cert és que, si tenim aquesta consideració de consumidors finals a efectes de l'IVA, no hem de fer cap tràmit administratiu periòdic amb la nostra delegació d'Hisenda (no haurem de presentar els models trimestrals ni el resum anual, com tampoc ho fem cap de nosaltres a tall individual).²¹

Però si no tenim aquesta consideració de consumidors finals, l'aplicació de la normativa de l'IVA al nostre cas pot provocar distorsions per la complexitat i dedicació administrativa i comptable que requereixen la seva gestió i tramitacions davant Hisenda, i generar per tant, altres costos indirectes.

Les exempcions i el seu efecte

Per acabar d'entendre l'abast del que s'indicava en el darrer paràgraf del punt anterior, cal ser conscient que l'IVA encara té una altra complexitat afegida a tenir present: les exempcions. La normativa de l'IVA contempla l'existència d'una sèrie d'activitats o situacions en les quals no s'ha de repercutir IVA, sinó que es considera que aquestes activitats *de per se* són activitats exemptes (*art. 20 IVA*).²²

Però la clau està en el fet que l'exempció sempre es refereix a la repercussió, a l'IVA de les vendes, **mai a l'IVA de les compres**. Per tant, en la mesura que duem a terme activitats considerades exemptes de repercutir IVA, ens convertim en consumidors finals de les nostres respectives cadenes productives i, per tant, perdem la possibilitat de deducció i l'IVA suportat de les nostres adquisicions esdevé cost per a nosaltres (això sí, amb menys gestió administrativa).

La majoria de les exempcions s'apliquen directament, pel sol fet de dur a terme l'activitat exempta. Però la llei reconeix (art. 20.1.12 i 20.3) la possibilitat de solicitar una exempció afegida per a les quotes de socis/es o el reconeixement d'entitat de caràcter social, que pot ser positiva per al cas d'entitats petites i amb una activitat relativament acotada, o bé per a aquelles entitats amb activitats altament intensives en personal.

Perquè a efectes de la normativa el fet imposable té lloc fins i tot quan les entregues de béns o prestacions de serveis s'efectuen a favor dels propis socis/es o membres. Per tant, les quotes del socis/es entrarien dins d'aquesta consideració i en cas de no tenir l'exempció d'IVA addicional de què estem parlant, obligarien a l'organització a la gestió de l'IVA.

La idea és que si l'entitat només gestiona quotes o una activitat assimilable a les exemptes de manera accessòria, gestionar IVA és una càrrega feixuga i innecessària. Per tant, convertir-se en *consumidor final* i assumir el cost de l'IVA suportat compensa l'esforç i recursos que requeriria la gestió trimestral (i anual) de l'IVA.

Fins aquest 2013 calia tramitar específicament aquesta exempció però, amb l'entrada en vigor de la *Llei 17/2012, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2013*, el reconeixement d'entitat de caràcter social passa a ser automàtic per a les entitats que compleixin amb els requisits per obtenir-ho. Són els següents:

- que siguin sense ànim de lucre.
- que els càrrecs de la junta directiva o òrgan de govern siguin gratuïts.
- que els socis/es no siguin les principals persones beneficiàries de l'activitat.

Això vol dir que els efectes d'aquesta exempció (és a dir, esdevenir "consumidor final" a efectes de gestió de l'IVA), també passen a ser automàtics, tant pel que fa a les activitats i serveis prestats, com pel que fa a les quotes.

Cal tenir, present, però, que aquesta exempció és difícilment revocable, ja que de fet la llei no contempla aquesta possibilitat, i menys després dels darrers canvis que hem esmentat. Ara per ara, i només en base a la jurisprudència interna generada per la mateixa administració tributària, les diferents delegacions estan estudiant cas per cas i molt puntualment concedint aquesta revocació.

Regla de la prorrata general

Segons el que hem vist fins ara, les entitats ens podem trobar amb diferents situacions pel que fa a l'IVA:

- Si totes les nostres activitats són exemptes de repercutir IVA o totes les nostres activitats es desenvolupen a títol gratuït (per tant, sense contraprestació econòmica), ens trobem en la situació ja descrita d'assimilats a consumi-

21. Tot i que haurem hagut d'informar convenientment d'aquesta situació mitjançant l'opció corresponent del model 036 de Declaració Censal.

22. Principals activitats exemptes per llei (resum):

- Serveis mèdics i sanitaris
- Serveis de caràcter especial prestats per entitats de tipus social
- Serveis relacionats amb l'educació
- Serveis relacionats amb l'esport
- Serveis culturals prestats per entitats de tipus social

Per a més detalls: http://noticias.juridicas.com/base_datos/Fiscal/137-1992_t2.html#a20

dors finals: no hem de fer declaració trimestral ni anual d'IVA, però assumim el cost de tot el nostre IVA suportat.

- Si totes les nostres activitats permeten repercutir o han de repercutir IVA, ja que a més totes són amb contraprestació econòmica (per petita que sigui), se'ns assimila a qualsevol altra empresa o activitat professional i gestionem l'IVA com elles: emetem les factures corresponents, comparem trimestralment els imports percebuts per IVA repercutit en les vendes respecte a l'IVA suportat de les compres i gestionem la diferència segons correspongui (pagant a Hisenda si l'import de les vendes és superior al de les compres i compensant si és a la inversa).

Però què passa quan en la nostra activitat es combinen activitats exemptes amb activitats no exemptes? És evident que consumidors finals com a tals no en som, perquè si repercutim IVA ens l'hem de poder deduir. Però tampoc no ens podem deduir la totalitat de l'IVA que suportem, perquè tampoc no tots els nostres ingressos corresponen a activitats en què es repercuteix...

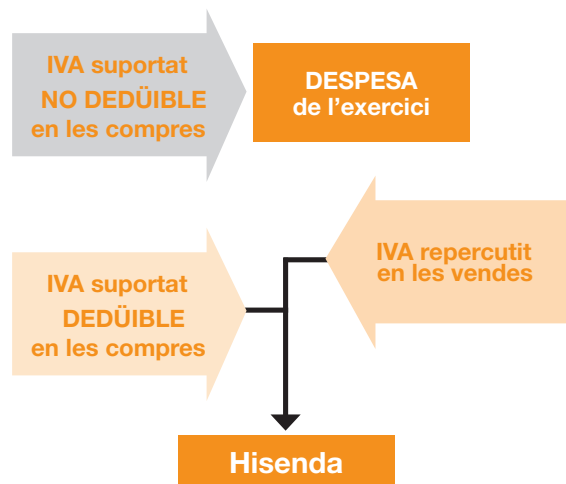
Cal doncs, trobar un mecanisme per poder deduir parcialment l'IVA suportat en base al fet que també parcialment repercutim IVA. La idea és que només ens podrem deduir IVA en la mateixa mesura que en repercutim.

Aquest càlcul és el que es coneix com a **regla de la prorrata**. Es basa en el càlcul de la proporció que representen els ingressos que permeten repercutir IVA sobre el total d'ingressos (sense tenir-hi en compte ni els donatius ni les subvencions).²³La prorrata sempre és un percentatge sense decimals, per tant el tant per cert resultant d'aquest càlcul s'arrodoneix cap a la unitat superior (52,6% esdevé una prorrata del 53%)

$$\frac{\text{Ingressos que permeten repercutir IVA}}{\text{(Ingressos que permeten repercutir IVA + ingressos que no permeten repercutir IVA)}} = \% \text{ prorrata}$$

Càlcul de la prorrata d'IVA

Es pressuposa que aquesta mateixa proporció és vàlida per al conjunt de compres i s'aplica sobre l'import de l'IVA suportat per determinar la quantitat deduïble. La part no deduïble passa a ser despesa de l'exercici per a l'organització.

Elaboració pròpia

Esquema representatiu de com es gestiona l'IVA en el cas d'aplicar prorrata

A la pràctica, aquest càlcul es fa un cop a l'any, en elaborar el resum anual al gener amb les dades de l'any anterior. El percentatge de prorrata resultant es pren com a provisional per a les declaracions trimestrals del nou any: cada trimestre, un cop conegut l'IVA suportat en les compres, es multiplicarà pel percentatge de prorrata obtingut l'any anterior, que és la referència de què de moment disposem, i l'import resultant serà el que realment anotarem com a deduïble cadascun dels trimestres. En acabar l'any i un cop es té tota la informació de l'exercici que acaba, es recalcula la prorrata i es regularitzen els imports segons correspongui.

Prorrata especial

Aquest és el model de prorrata general, el més comú d'aplicar en cas de compaginar activitats amb repercussió i activitats sense repercussió. Però si la nostra capacitat administrativa i de gestió és superior, també podem plantejar-nos aplicar el règim de **prorrata especial o sectors diferenciats d'activitat**.

En aquest cas ens caldrà portar de manera separada la comptabilitat i informació dels docs blocs d'activitats, gestionant la part que permet repercutir IVA com si fos una activitat empresarial (comparant la totalitat dels imports d'IVA suportat i repercutit d'aquestes activitats) i la part que no permet repercutir IVA com a consumidor final.

Fins aquí podria semblar relativament senzill, si no fos perquè, per tenir present la totalitat de la informació econòmica de l'organització, cal incloure-hi els costos generals, que afecten a ambdós blocs d'activitat. Per tant, cal trobar quina part de l'IVA suportat vinculat als costos generals és deduïble i quina no, i assignar-ho convenientment a cada activitat. Per això haurem d'acabar calculant igualment la prorrata general, aplicar-la a l'IVA vinculat als serveis generals i així distribuir-ho entre les activitats, assumint el cost de la proporció de les activitats sense repercussió.

23. Dit d'una altra manera, el percentatge que representa la facturació que permet repercutir IVA (el total de bases imposables d'aquesta facturació, no l'import final de les factures), sobre el total de la nostra facturació.

Gestió documental vinculada a l'IVA

Si ens pertoca gestionar IVA²⁴, ja sigui sota el règim general o sota el règim de prorrata, haurem de tenir present tot un seguit d'obligacions documentals que se'n deriven. I és que per tal de poder tenir de manera acurada la informació referida als diferents aspectes de l'IVA ens cal portar un llibre o registre de factures emeses i un llibre o registre de factures rebudes.

Recordem que perquè una factura sigui vàlida a efectes oficials hi ha de constar:

- Nom o raó social del comprador i del venedor, amb l'adreça d'ambdós
- NIF tant del venedor com del comprador
- Número de la factura (seqüencial per a l'emissor)
- Data de la factura o transacció
- Concepte de la facturació
- Import de la transacció diferenciant l'import base de la quantia de l'IVA que se'n deriva, fins a arribar a l'import total a liquidar
- Mitjà de pagament

Aquesta exigència és aplicable tant a les factures que emetem com a les que rebem. Només serà deduïble, en la proporció que ens pertoqui, l'IVA suportat procedent de factures rebudes que compleixin tots els requeriments aquí indicats.

En aquests llistats hi haurem d'anar registrant de manera seqüencial les diferents factures que rebem/emetem durant la nostra activitat habitual i que afecten els càlculs de l'IVA. En el llistat (segons els articles 63 i 64 del Reglament de l'IVA) hauran de constar-hi:

- el NIF de l'emissor / receptor
- el seu nom o raó social (la informació que consta al seu NIF, no el nom comercial)
- la data de la factura i el número de la mateixa
- l'import base de la transacció, el tipus impositiu aplicat i l'import d'IVA que suposa

L.V.A. Devengado		
Régimen General		
Base imponible	Tipo %	Cuota
03	02	03
04	05	06
07	08	09
Recargo equivalencia		
10	11	12
13	14	15
16	17	18
Adquisiciones intracomunitarias		
19		20
Total cuota devengada (03+06+09+12+15+18+20)		
		21

Model 303 - Declaració trimestral de l'IVA

Models i terminis

L'IVA es declara trimestralment, per períodes vençuts, de manera que com a màxim els dies 20 del mes de gener, abril, juliol i octubre i mitjançant el model 303 informarem Hisenda dels imports d'IVA suportat deduïble i IVA repercutit que hem tingut durant els tres mesos anteriors. Per treballar convenientment aquests formularis, es requereix portar una comptabilitat que permeti la gestió diferenciada de l'IVA suportat i l'IVA repercutit.²⁵

Actualment, a través de la pàgina web de l'Agència Tributària es poden descarregar tots els models i programes d'ajuda necessaris. Tot i que també ens podem apropar a la nostra delegació i comprar l'imprès en paper per complimentar-ho a mà, però normalment acostuma a ser més còmode poder treballar les dades amb ordinador. Els models en general te'ls pots descarregar en format *.pdf i, amb la versió oportuna del programari, els pots complimentar i a continuació imprimir-los. Aquests arxius *.pdf ja generen les còpies necessàries per als diferents passos del procés tributari, així que cal imprimir-ne només una còpia que ja inclourà els fulls que calguin.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_303.shtml

Descàrrega/preparació del model

<http://www2.agenciatributaria.gob.es/es13/h/ie13030b.html>

En cada trimestre, i un cop aportades les nostres dades bàsiques en la capçalera del formulari del model 303, indicarem de forma separada l'IVA repercutit que hem facturat per cadascun dels tres tipus impositius, així com la base de càlcul de cadascun d'ells.

24. Si ens pertoca o no gestionar IVA haurà de constar convenientment a la nostra declaració censal (model 036).
Qualsevol canvi en la nostra situació d'IVA, per exemple, si ens concedissem exempció per quotes, que ens convertís en "consumidor final", hauríem de comunicar-la mitjançant una modificació de la nostra declaració censal (model 036).

25. Recordem que a aquests efectes, s'han publicat, tant a escala estatal com catalana, adaptacions sectorials del Pla General Comptable per adaptar-lo a la realitat de les entitats sense ànims lucratius. Aquestes normatives són:
• **Decret 259/2008**, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya.
• **Real Decreto 1491/2011**, de 24 de octubre, por el cual se aprueban las normas de adaptación del Plan General de contabilidad a las entidades sin fines lucrativos y el modelo de plan de actuación de las entidades sin fines lucrativos.

En els càlculs trimestrals s'aplica el criteri de meritació, tant per a les factures emeses com per a les factures rebudes, de manera les comptabilitzarem segons data de facturació, independentment de si s'han pagat o cobrat efectivament.

En el següent apartat indicarem el total agregat d'IVA suportat que ens podem deduir i així poder fer la comparativa entre ambdós imports. Si estem en règim de prorrata, en aquesta casella només indicarem la quantia resultant d'aplicar el percentatge de la prorrata al total de l'IVA suportat del període.

I.V.A. Deducible Por cuotas soportadas en operaciones interiores corrientes.	Base imponible [22] <input type="text"/>	Cuota [23] <input type="text"/>
--	---	------------------------------------

Model 303 - Declaració trimestral d'IVA - IVA Deduïble

Si el total d'IVA repercutit del període és superior al total de l'IVA suportat deduïble, que és la situació més habitual, ens caldrà indicar el mitjà de pagament de l'import resultant, que normalment es fa efectiu mitjançant càrrec al nostre compte corrent indicat al peu del mateix formulari. Per això mateix, la presentació efectiva de la declaració la farem a la nostra entitat bancària i així donem la corresponent ordre de pagament, de manera que el segell que ens hi posin doni fe que hem presentat la declaració dins del termini establert.

Si per contra, en un determinat trimestre, el total d'IVA suportat deduïble és superior al de l'IVA repercutit, això significa que no haurem de fer efectiva cap quantitat, ja que la comparativa és a favor nostre. Aquesta quantitat s'anota com a IVA a compensar i es té en compte en el trimestre següent, tot afegint-lo a l'IVA deduïble del període en qüestió (i, per tant, reduint la quantitat a fer efectiva en el període següent).

Si en acabar l'any i un cop elaborat el resum anual, el total d'IVA suportat segueix sent superior al total d'IVA repercutit, en podem demanar la devolució a Hisenda.

Si, excepcionalment, un trimestre no hem tingut absolutament cap activitat, i per tant no hem ni suportat ni repercutit IVA, presentarem la declaració trimestral tot activant l'opció declaració zero / sense activitat.

Seleccione el tipo de Declaración
☐ A ingresar, incluso si aplazamiento ☒ Resultado cero/Sin actividad ☐ A compensar ☐ Solicitud de devolución

Sin actividad (5)	Sin actividad - ☒
-------------------	---

Model 303 - Declaració trimestral d'IVA - Sense activitat

Resum anual

Ja que l'IVA en si és un impost de càlcul anual (any natural), en acabar l'any i abans del 31 de gener de l'any següent, cal presentar el model 390, resum anual d'IVA, en què recopila-

rem tota la informació referent a l'IVA que hem anat presentant de manera parcial durant els diferents trimestres.

Si estem sota el règim de prorrata, és en aquest resum anual on recalcularem el percentatge de la prorrata aplicable²⁶ i regularitzarem els imports de tot l'any, incorporant aquesta regularització a la casella corresponent del model 303 del darrer trimestre, el quart, que es presenta conjuntament amb el resum anual.

Regularización por aplicación del porcentaje definitivo de prorrata (sólo 4T o mes 12).	[36]
---	------

Model 303 - Declaració trimestral d'IVA - Casella 36 (a utilitzar en el darrer trimestre de l'any on indicar l'import final a regularitzar per aplicació de la prorrata final d'IVA)

És a dir, si durant l'any hem estat aplicant una prorrata superior a la que ens correspon (ens hem deduït més IVA suportat del que ens és permès), haurem d'abonar la diferència o traspassar major import a despesa de l'exercici. En aquest cas, doncs, haurem de presentar-ho tot a la nostra entitat bancària perquè puguin fer el càrrec corresponent al nostre compte.

Si ens hem estat aplicant una prorrata inferior (ens hem deduït menys IVA suportat del que podem), refarem els càlculs de l'any i haurem d'ingressar menys diners o fins i tot sol·licitar la devolució si l'import ens és favorable. En aquest darrer cas, la presentació de la declaració cal fer-la a la nostra delegació d'Hisenda.

Per a l'elaboració del model 390, Hisenda facilita un programa d'ajuda per tal de poder anar recollint i omplint les dades necessàries, ja que sovint el volum d'informació no permet l'elaboració del model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i es prepara l'arxiu a presentar, ja sigui en format telemàtic o en format paper.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_390.shtml

Descàrrega/preparació del programa d'ajuda

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio_es_ES/_Configuracion/_Acceda_directamente/_A_un_clic/_Descarga_de_programas_de_ayuda/Impuesto_sobre_el_valor_anadido_IVA_/Modelo_390/Ejercicio_2011/Ejercicio_2011.shtml

26. Recordem que aquest mateix percentatge és el que prendrem com a referència per a l'any següent

Normativa de referència

Ley 37/1992, de 28 de diciembre, *del Impuesto sobre el Valor Añadido*.

Real Decreto Ley 20/2012, *de medidas para garantizar la estabilidad presupuestaria y de fomento de la competitividad*.

Declaració anual d'operacions amb tercers persones

Tot i que no és pròpiament una exigència de la normativa de l'IVA, normalment s'hi vincula el **model 347**, de declaració anual d'operacions amb tercers persones.²⁷ I és que anualment se'ns demana d'informar Hisenda d'aquells clients o proveïdors amb qui hem mantingut transaccions comercials per valor superior als 3.005,06€. S'integra, doncs, dins del que s'anomenen Declaracions Informatives.

Com en d'altres models, l'Agència Tributària facilita un programa d'ajuda per tal de poder anar recollint i omplint les dades necessàries, ja que sovint el volum d'informació no permet l'elaboració del model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i es prepara l'arxiu a presentar. El termini de presentació del model a partir d'ara serà finals de febrer de l'any següent.

En el formulari i un cop indicades les nostres dades identificatives, cal anar relacionant totes aquelles persones físiques o jurídiques amb qui hem tingut relacions comercials que superin el límit definit, tot indicant el NIF i raó social de cadascuna d'elles, el total de les transaccions (anual i distribuït per trimestres) i si ha estat per venda o per compra.

Ja que aquesta informació l'haurem de presentar nosaltres però també tots aquells a qui incorporem al llistat (només que ells ens hi apuntaran des de l'altre punt de vista de la transacció), és convenient mirar de quadrar les xifres a declarar amb cadascun d'ells abans de fer la presentació definitiva del model.

Informació sobre el model

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_347.shtml

Descàrrega/preparació del programa d'ajuda

http://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Modelos_y_formularios/Declaraciones/Modelos_300_al_399/portada_mod347_es_es.pdf

Ja que es tracta d'una declaració informativa i no suposa cap pagament, el model 347 es presenta físicament a la nostra Delegació d'Hisenda o bé s'envia telemàticament si disposem de certificat digital.

Declarado 4	
N.I.F. declarado	
N.I.F. representante	
Apellidos y nombre, razón social o denominación del declarado	
Provincia (Código)	País (Código)
Clave operación	Operación seguro
Arendto. local negocio	Importe percibido en metálico
Ejercicio	
Importe anual de las operaciones	
Importe anual percibido por transmisiones de inmuebles sujetas a IVA	
Importe trimestral de las operaciones	
Importe trimestral percibido por transmisiones de inmuebles sujetas a IVA	
1T	1T
2T	2T
3T	3T
4T	4T

Model 347 - Declaració informativa anual d'operacions amb tercers persones

27. De fet, l'exigència de presentació del model 347 la genera estar donat d'alta d'alguna activitat econòmica, en especial si suposa facturació subjecta a repercussió d'IVA. D'aquí la vinculació que tothom hi fa.

VIII Impost sobre activitats econòmiques (IAE)

L'impost sobre activitats econòmiques (IAE) grava qualsevol **activitat econòmica** que desenvolupem, entesa aquesta com l'ordenació de recursos materials, logístics i humans que permeti l'entrega de béns o la prestació de serveis, independentment que hi hagi contraprestació econòmica o no.

Com podem comprovar en aquesta definició no hi influeix ni que l'activitat estigui directament vinculada al nostre objecte social ni que l'organització tingui o no finalitat lucrativa. De fet, l'absència de lucre mai és motiu de no subjecció de l'IAE.

Així doncs, podem afirmar que pràcticament **totes les entitats** desenvolupen una activitat econòmica o altra i, per tant, són subjectes passius de l'IAE. D'aquí que sigui necessari que tota organització hagi comunicat com a mínim una activitat econòmica.

Formalment, això és traduït a indicar, mitjançant la casella corresponent del model 036 de declaració censal, quina és la nostra activitat, tot escollint-la dins del llistat que proposa Hisenda, on les diferents activitats (o grups d'activitats) es classifiquen mitjançant uns codis numèrics. És el que es coneix com *epígraf de l'Impost sobre Activitats Econòmiques*.

Tota organització haurà d'estar donada d'alta de, com a mínim, un epígraf de l'IAE. Si desenvolupem diferents activitats, haurem d'estar donats d'alta en cadascun dels epígrafs corresponents. Això, en principi, no tindrà major complexitat que el fet d'haver-ho de comunicar convenientment i mantenir les dades actualitzades, de manera que si, per exemple, deixem de dur a terme alguna de les activitats indicades, ens haurem de donar de baixa de l'epígraf corresponent.

Això és així perquè es reconeix que **totes aquelles organitzacions amb un pressupost anual (calculat en base**

al conjunt d'ingressos de les activitats econòmiques desenvolupades per l'entitat) inferior a 1.000.000 euros n'estan exemptes, cosa que fa que la majoria de nosaltres només haguem de complir amb les formalitats documentals relacionades amb l'IAE.

Per a les organitzacions amb moviment anual superior a aquesta xifra, existeix la possibilitat de demanar-ne l'exempció específicament, que hauria de ser automàtica per a les entitats acollides a la llei 49/2002, sempre i quan l'activitat econòmica en qüestió s'englobi dins de les rendes considerades exemptes a efectes de l'impost de societats per aquesta mateixa normativa (art.7 L49/2002). Cal recordar que per poder sol·licitar l'exempció d'un determinat epígraf, prèviament n'haurem d'estar donats d'alta.

Tot i ser, oficialment, un impost de gestió municipal, (normativament s'inclou dins de les hisendes locals) i arran de modificacions en la gestió de l'impost que hi va haver ja fa un temps, les tramitacions s'han de dur a terme majoritàriament amb la nostra delegació d'Hisenda.²⁸

Normativa de referència

Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, *por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales*. (BOE 09-marzo-2004)

28. En cas d'arribar al punt d'haver-lo de pagar (a Hisenda Municipal), aquest impost funciona pel mecanisme de quota, determinada per l'administració tributària competent en funció d'uns epígrafs i d'unes tarifes establerts, depenent de l'activitat desenvolupada, de la superfície i situació dels locals en què es desenvolupa l'activitat i altres dades complementàries.

IX Declaració d'utilitat pública

Les associacions poden perseguir qualsevol finalitat, sempre que aquesta sigui legal. La qual cosa vol dir que tan lícit és l'interès particular (segons el qual les persones membres de l'organització són els principals beneficiaris/es de l'activitat), com l'interès general (en què el benefici és per a la col·lectivitat; es persegueix el que entenem per bé comú). Malgrat això, si una associació vol un reconeixement explícit de la seva dedicació a activitats d'interès general, pot demanar el que s'anomena **Declaració d'Utilitat Pública**.

Aquest reconeixement oficial a la dedicació d'interès general possibilita que l'associació pugui acollir-se al règim fiscal especial establert per la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, sempre i quan es destinin el 70% de les rendes i ingressos a les finalitats estatutàries.

La mateixa Llei orgànica d'Associacions (LO 1/2002) recull aquesta possibilitat, que regula mitjançant els articles 32 a 36 i que comença per l'especificació del que serà considerat com a interès general:

Article 32 (LO 1/2002). Associacions d'utilitat pública

1. *A iniciativa de les associacions corresponents, poden ser declarades d'utilitat pública les associacions en què concorrin els requisits següents:*

- a. *Que les seves finalitats estatutàries tendeixin a promoure l'interès general, [...], i siguin de caràcter cívic, educatiu, científic, cultural, esportiu, sanitari, de promoció dels valors constitucionals, de promoció dels drets humans, de víctimes del terrorisme, d'assistència social, de cooperació per al desenvolupament, de promoció de la dona, de promoció i protecció de la família, de protecció de la infància, de foment de la igualtat d'oportunitats i de la tolerància, de defensa del medi ambient, de foment de l'economia social o de la investigació, de promoció del voluntariat social, de defensa de consumidors i usuaris, de promoció i atenció a la persones en risc d'exclusió per raons físiques, socials, econòmiques o culturals, i qualssevol altres de naturalesa similar.*
- b. *Que la seva activitat no estigui restringida exclusivament a beneficiar els seus associats, sinó oberta a qualsevol altre*

possible beneficiari que reuneixi les condicions i els caràcters exigits per l'índole de les seves pròpies finalitats.

- c. *Que disposin dels mitjans personals i materials adequats i amb l'organització idònia per garantir el compliment de les finalitats estatutàries.*

Com podem comprovar el propi articulat identifica, amb una llista no tancada, les activitats que considera d'interès general, fent èmfasi en el fet que els beneficiaris/es no poden ser els propis associats/des (o persones properes).

La Declaració d'Utilitat Pública com a tal i els requeriments de procediment i documentació relacionats, tenen normativa pròpia, el **Reial Decret 1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a associacions d'utilitat pública**.

De fet, la Declaració d'Utilitat Pública també té una implicació de generació de confiança, ja que el tràmit per aconseguir-la és relativament llarg, requereix proporcionar molta informació sobre l'entitat i, el més important, aconseguir-la implica sotmetre's a supervisió externa anualment, ja que s'estableix l'obligació documental i comptable de rendició anual de comptes al registre de referència.

Article 34 (LO 1/2002). Obligacions de les associacions d'utilitat pública

1. *Les associacions d'utilitat pública han de retre els comptes anuals de l'exercici anterior en el termini dels sis mesos següents al seu acabament, i presentar una memòria descriptiva de les activitats realitzades durant aquest període davant de l'organisme encarregat de verificar-ne la constitució i d'efectuar-ne la inscripció en el Registre corresponent, on queden dipositades. Els comptes anuals esmentats han d'expressar la imatge fidel del patrimoni, dels resultats i de la situació financera, així com l'origen, la quantia, la destinació i l'aplicació dels ingressos públics percebuts.*
S'ha de determinar per reglament en quines circumstàncies s'han de sotmetre a auditoria els comptes anuals.
2. *Així mateix, han de facilitar a les administracions públiques els informes que aquestes els requereixin, en relació amb les activitats realitzades en compliment de les seves finalitats.*

Sol·licitud de la declaració d'utilitat pública

Com s'indicava anteriorment, sol·licitar la Declaració d'Utilitat Pública és un tràmit que en si mateix no és especialment difícil, però que sí que requereix dedicació i seguiment pel volum d'informació exigida i per la qualitat d'aquesta informació. I no és que no disposem de la majoria de les dades que se'ns demanaran, però sí que caldrà sistematitzar-les i, el més important de tot, incloure-hi una bona argumentació. L'altre element a tenir present és que la revisió i comprovació per part dels tècnics del registre de les dades facilitades i l'elaboració de l'informe preceptiu, requereixen temps, i la resolució final del procés es pot retardar.

Per iniciar els tràmits cal haver estat funcionant un mínim de dos anys, ja que la documentació requerida anirà relacionada precisament amb aquest període, com veurem tot seguit.

A Catalunya, des del 2008, la Generalitat de Catalunya i concretament el Departament de Justícia, responsable del Registre d'Associacions, ha assumit i desenvolupat la competència delegada referent a la Declaració d'Utilitat Pública, de manera que per a les entitats d'àmbit autonòmic català o inferior, la totalitat del tràmit es du a terme en aquest Departament. Només aquelles associacions d'àmbit estatal, el registre de referència de les quals sigui el del Ministeri de l'Interior, caldrà que s'adreixin a aquest darrer estament.

En qualsevol dels casos, els responsables de la tramitació de l'expedient poden consultar altres ens, com per exemple, Hisenda o la Seguretat Social, per demanar informació sobre l'entitat sol·licitant i si tot està en ordre pel que es refereix al seu àmbit.

El **procediment per a la sol·licitud** ens l'indica:

Article 2 RD 1740/2003. Sol·licitud de declaració d'utilitat pública.

1. [...] En la sol·licitud de declaració d'utilitat pública hi hauran de constar les dades d'identificació de l'entitat sol·licitant, [...] les raons de la petició i informe justificatiu dels objectius de l'associació perquè sigui considerada com d'utilitat pública, amb especial referència a les seves activitats d'interès general.

2. A la sol·licitud de declaració d'utilitat pública hauran d'adjuntar-s'hi els documents següents:

- a) Memòria (firmada pels membres de la junta), en què es mostrin les activitats que hagin desenvolupat, ininterrompudament, durant els dos exercicis anuals precedents.
- b) Comptes anuals (signats pels membres de la junta) dels dos darrers exercicis tancats, formats pel balanç de situació, el compte de resultats i la memòria econòmica.
- c) Certificació de l'Administració Tributària i de la Tresoreria General de la Seguretat Social en què consti que es troba al corrent de les seves obligacions.

e) Còpia compulsada de l'alta en l'epígraf corresponent de l'Impost sobre Activitats Econòmiques.

f) Certificació de l'acord de l'òrgan de l'associació que sigui competent pel qual se sol·licita la declaració d'utilitat pública.

És molt important treballar convenientment la memòria indicada en el punt a) del llistat anterior. Els requisits sobre el contingut de la memòria vénen definits en l'article 2.4 del mateix Reial Decret 1740/2003:

- i. Relació de socis/es.
- ii. Activitats desenvolupades i els serveis prestats que no podran estar restringits exclusivament a beneficiar els seus associats/des.
- iii. Resultats obtinguts amb la realització d'aquestes activitats.
- iv. Nivell de compliment de les finalitats estatutàries.
- v. Nombre de beneficiaris/es o usuaris/es, la classe i el grau d'atenció que reben i els requisits que han de reunir per aconseguir la condició.
- vi. Mitjans personals de què disposa l'entitat, incloent-hi tant personal en plantilla com voluntariat.
- vii. Mitjans materials i recursos amb què compta l'entitat, en especial subvencions públiques i la seva aplicació.
- viii. Retribucions percebudes en els darrers dos anys pels membres de l'òrgan de representació, ja sigui amb motiu del seu càrrec o per la prestació de serveis diferents especificant la naturalesa laboral o mercantil de les retribucions, i els fons a càrrec dels quals s'han fet efectives.
- ix. L'organització dels diferents serveis, centres o funcions en què es diversifica l'activitat de l'associació.

Encara que tots els aspectes esmentats són rellevants, en la revisió de la informació aportada s'incideix especialment en la justificació del tipus d'activitats desenvolupades, en la identificació dels beneficiaris/es de l'activitat i com aquesta suposa un canvi per a ells/es. Per tant, cal dedicar especial atenció en l'elaboració d'aquests punts.

Més informació i formularis:

Web de la Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques:
informació dels tràmits:

Declaració d'utilitat pública de les associacions:
http://www10.gencat.cat/sac/AppJava/tramit_fitxa.jsp?codi=5503

Ministeri de l'Interior - Associacions:

Informació sobre la Declaració d'Utilitat Pública:

<http://www.interior.gob.es/asociaciones-24/utilidad-publica-146/solicitud-de-declaracion-de-utilidad-publica-148?locale=es>

Models de documents:

<http://www.interior.gob.es/modelos-de-solicitud-37/asociaciones-319/modelos-para-la-declaracion-de-utilidad-publica-322?locale=es>

X Calendari i enllaços

20 gener:

- 4T any anterior IVA mitjançant el model 303
- 4T any anterior IRPF mitjançant el model 111
- 4T any anterior IRPF (lloguers) mitjançant el model 115
- acompte IS, si s'escau, mitjançant el model 202

30 gener:

- resum anual IVA mitjançant el model 390
- resum anual IRPF mitjançant el model 190
- resum anual IRPF (lloguers) mitjançant el model 180
- declaració de donacions mitjançant el model 182

28 de febrer:

- declaració anual d'operacions amb terceres persones mitjançant el model 347

20 abril:

- declaració trimestral IVA mitjançant el model 303
- declaració trimestral IRPF mitjançant el model 111
- declaració trimestral IRPF (lloguers) mitjançant el model 115
- acompte IS, si s'escau, mitjançant el model 202

20 juliol:

- declaració trimestral IVA mitjançant el model 303
- declaració trimestral IRPF mitjançant el model 111
- declaració trimestral IRPF (lloguers) mitjançant el model 115

25 de juliol:

- declaració de l'impost de societat mitjançant el model 200

20 octubre:

- declaració trimestral IVA mitjançant el model 303
- declaració trimestral IRPF mitjançant el model 111
- declaració trimestral IRPF (lloguers) mitjançant el model 115
- acompte IS, si s'escau, mitjançant el model 202

Model 036: Declaració censal d'alta, modificació i baixa

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_036.shtml

Model 111: Declaració trimestral de retencions practicades (IRPF)

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_111.shtml

Model 115: Declaració trimestral de retencions practicades (lloguers)

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_115.shtml

Model 145: Comunicació de dades a tenir presents en les retencions per IRPF

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_145.shtml

Model 180: Resum anual de retencions practicades (lloguers)

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_180.shtml

Model 182: Declaració informativa de donatius, donacions i aportacions rebudes

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_182.shtml

Model 190: Resum anual de retencions practicades (IRPF)

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_190.shtml

Model 200: Impost de societats

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_200.shtml

Model 202: Pagament fraccionat a compte de l'impost de societats

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_202.shtml

Model 303: Declaració trimestral d'IVA

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_303.shtml

Model 347: Declaració anual d'operacions amb terceres persones

http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_347.shtml

Model 390: Resum anual d'IVA

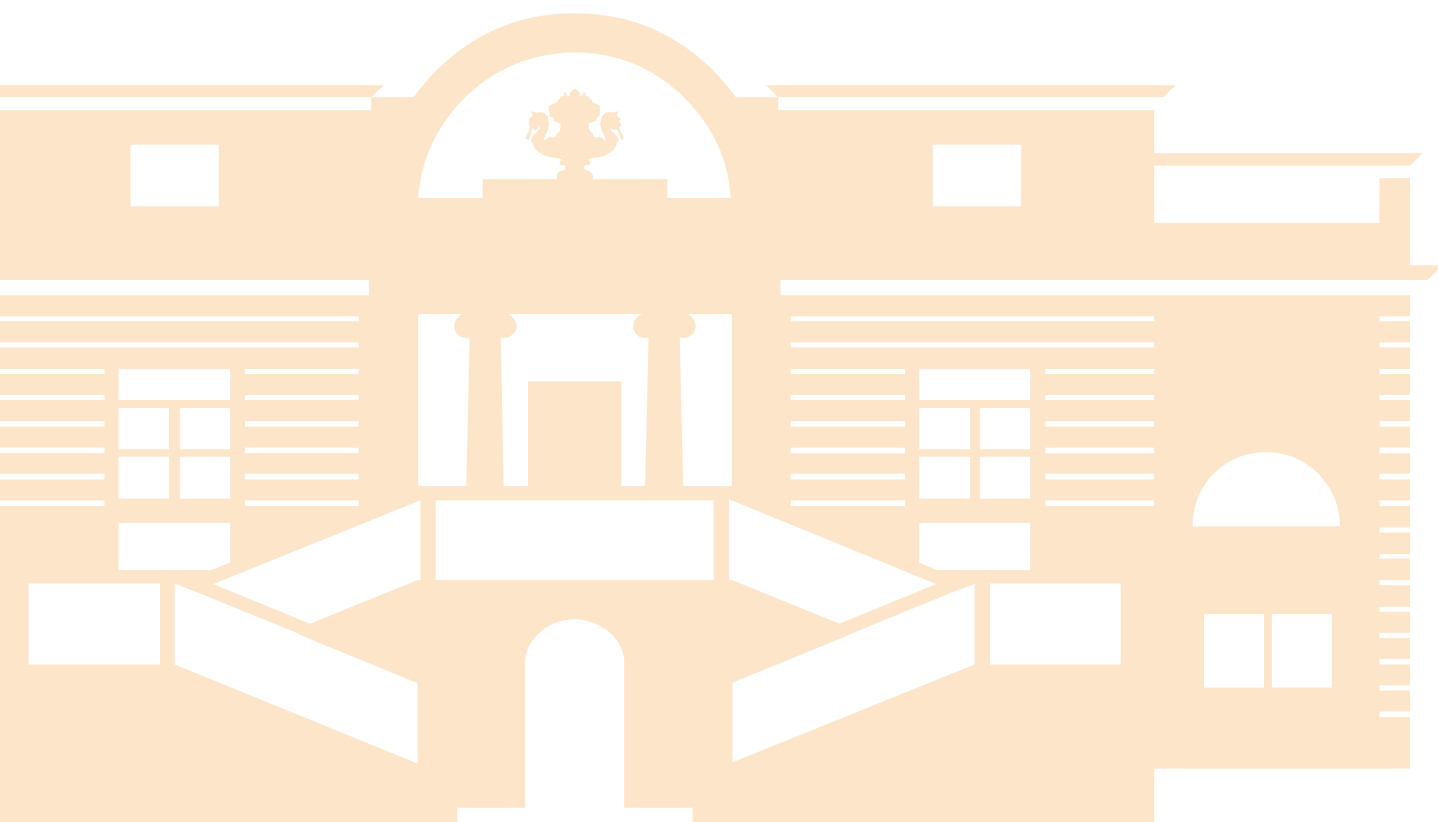
http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Modelos_formularios/modelo_390.shtml

Model certificació anual de retencions

http://www.agenciatributaria.es/static_files/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Modelos_y_formularios/Declaraciones/Modelos_100_al_199/190/Canal_1/mod190_mi_Mi.pdf

XI Glossari

- **Activitat econòmica:** l'ordenació de recursos materials, logístics i humans que permeti l'entrega de béns o la prestació de serveis, independentment que hi hagi contraprestació econòmica o no.
- **Base imposable:** import sobre el que es calcula efectivament l'impost en qüestió, ja sigui per quota anual definida per l'administració tributària competent, ja sigui per aplicació del tipus de gravamen que correspongui.
- **Certificat digital:** mecanisme informàtic pel qual l'Agència Tributària proporciona una clau segura que permeti la presentació telemàtica de declaracions fiscals.
- **Declaració censal:** formulari d'Hisenda (model 036) mitjançant el qual comuniquem a Hisenda les nostres dades bàsiques, així com la nostra activitat econòmica i les obligacions tributàries que se'n deriven. Aquest mateix document serveix per comunicar qualsevol variació d'aquests aspectes.
- **Declaració d'Utilitat Pública:** reconeixement oficial que pot sol·licitar una associació de la seva dedicació a activitats d'interès general.
- **Desgravació o deducció:** reducció aplicable al càlcul d'un determinat impost, vinculada normalment al compliment de determinats requisits.
- **Exempció:** benefici fiscal consistent en l'alliberament del pagament o aplicació d'un determinat impost si es compleixen determinades condicions.
- **Exercici econòmic:** període de dotze mesos en què dividim l'activitat econòmica d'una organització. Sovint coincideix amb l'any natural, però en cas de no coincidir s'ha de comunicar oportunament a l'autoritat tributària per a la redefinició dels terminis que ens són aplicables.
- **Impost sobre activitats econòmiques (IAE):** impost que grava qualsevol **activitat econòmica** que desenvolupem, entesa aquesta com l'ordenació de recursos materials, logístics i humans que permeti l'entrega de béns o la prestació de serveis, independentment que hi hagi contraprestació econòmica o no.
- **Impost sobre el valor afegit (IVA):** és un impost indirecte que grava la transmissió de béns o serveis amb contraprestació econòmica.
- **Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF):** impost que grava les rendes (ingressos) obtingudes per les persones físiques (individuals).
- **Impost sobre societats:** impost directe que grava les rendes obtingudes per les persones jurídiques.
- **Incentius al mecenatge:** desgravacions i altres bonificacions que s'ofereixen a aquelles persones que fan aportacions a les entitats acollides a la llei 49/2002.
- **Número d'Identificació Fiscal (NIF):** número de 8 dígits amb una lletra al davant que ens identifica de manera única davant de tercers amb qui interactuem.
- **Regla de la prorrata:** càlcul utilitzat per calcular la proporció d'IVA suportable deduïble respecte al total de l'IVA suportat de les nostres compres en cas que es combinin activitats subjectes a repercussió d'IVA i activitats exemptes.
- **Renda:** obtenció de resultats per part de les organitzacions en les seves activitats.
- **Rendiments d'una explotació econòmica:** tots aquells que, procedint del treball personal i del capital conjuntament, o d'un sol d'aquests factors, suposin per part del subjecte passiu l'ordenació pel seu propi compte dels medis de producció i dels recursos amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.
- **Repercutir IVA:** transferir i cobrar a tercers en la nostra facturació l'import que correspon per la transacció econòmica subjecta.
- **Retenció:** import descomptat en el pagament d'una factura d'un tercer com a import a compte de la seva tributació, i que nosaltres mateixos liquidarem en nom seu davant Hisenda.

- **Subjecció a un impost:** compliment de les condicions per tal que aquest impost ens afecti.
- **Subjecció:** complir les condicions perquè un determinat impost ens afecti i l'haguem de tenir present i, si s'escau, pagar.
- **Suportar IVA:** pagar a tercers que ens facturem l'import de l'impost que correspon per la transacció econòmica subjecta.
- **Tipus de gravamen:** percentatge que s'aplica sobre la base imposable per al càlcul efectiu de l'impost en qüestió.

XII Bibliografia complementària, normatives de referència i altres fonts de consulta

Juez Martel, Pedro; Martín Molina, Pedro Bautista (2009). "Fiscalidad de las entidades sin ánimo de lucro: impuesto sobre sociedades e IVA". A: Pedro Juez Martel (coord.). *Economía y gestión de entidades no lucrativas* (capítol 7). Editorial Universitaria Ramón Areces (www.cerasa.es).

Martín Molina, Pedro Bautista (2009). "Fiscalidad de las entidades sin ánimo de lucro: otros impuestos e incentivos al mecenazgo". A: Pedro Juez Martel (coord.). *Economía y gestión de entidades no lucrativas* (capítol 8). Editorial Universitaria Ramón Areces (www.cerasa.es).

Herráiz de Miota, César (2009). "Fiscalidad de entidades no lucrativas". A: Lorena Moro (coord.). *Gestión actual de una ONG* (capítol 9). LID Editorial Empresarial.

Delgado García, Ana María; Oliver Cuello, Rafael (2008). *Fiscalidad de las ONG*. Bosch Editor.

Montesinos Oltra, Salvador (2008). *Los requisitos del régimen tributario especial de las entidades sin fines lucrativos*. Thomson Aranzadi.

Gil del Campo, Miguel (2005). *Fiscalidad de fundaciones, asociaciones y del mecenazgo*. CISS.

García, Víctor; Ponce, Mireia; Royuela, Alicia (2010). *ÚTIL PRÀCTIC 22 - Manual associatiu sobre la constitució i posada en marxa d'una associació*. Torre Jussana, Ajuntament de Barcelona.

Sellarès, Antoni / Suport Associatiu (actualització) (2005). *ÚTIL PRÀCTIC 14 - Fiscalitat associativa pràctica*. Torre Jussana, Ajuntament de Barcelona.

Guia d'obligacions i de beneficis fiscals de les entitats sense ànim de lucre de Barcelona (2009). Institut Municipal d'Hisenda, Ajuntament de Barcelona.

Normatives del Tercer Sector

Llei 4/2008, de 24 d'abril, *del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques*. (DOGC núm. 5123, de 2 de maig de 2008)

Ley orgánica 1/2002, de 22 de marzo, *del derecho de asociación*. (BOE nº73, 26-marzo-2002)

Ley 50/2002, de 26 de diciembre, *de Fundaciones*. (BOE nº 310, 27-diciembre-2002)

Ley 49/2002, de 23 de diciembre, *de régimen fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo*. (BOE nº 307, 24-diciembre-2002)

Real decreto 1270/2003, de 10 de octubre, *por el que se aprueba el Reglamento para la aplicación del régimen fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo*. (BOE nº 254, 23-octubre-2003)

Real decreto 1740/2003, de 19 de diciembre, sobre procedimientos relativos a asociaciones de utilidad pública. (BOE nº11, 13-enero-2004)

Decret 6/2008, de 21 de gener, pel qual s'assignen al Departament de Justícia les funcions traspasades a la Generalitat de Catalunya en matèria de declaració d'utilitat pública de les associacions i aplicació dels beneficis fiscals a associacions i fundacions. (DOGC núm. 5056, de gener de 2008)

Real decreto 1266/2007, de 24 de septiembre, de traspaso de funciones de la Administración del Estado a la Generalitat en materia de declaración de utilidad pública de las asociaciones y aplicación de los beneficios fiscales a las asociaciones y fundaciones.

Decret 259/2008, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya. (DOGC núm. 5288, de 31 de desembre de 2008)

Decret 125/2010, de 14 de setembre, de modificació del Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions. (DOGC núm. 5716, de 16 de setembre de 2010)

Real Decreto 1491/2011, de 24 de octubre, por el que se aprueban las normas de adaptación del Plan General de Contabilidad a las entidades sin fines lucrativos y el modelo de plan de actuación de las entidades sin fines lucrativos.

Lleis tributàries

Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio (BOE 29-noviembre-2006)

Real Decreto 439/2007, de 30 de marzo, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y se modifica el Reglamento de Planes y Fondos de Pensiones, aprobado por Real Decreto 304/2004, de 20 de febrero. (BOE 31-marzo-2007)

Real Decreto Legislativo 4/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades.

Real Decreto 1777/2004, de 30 de julio, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sociedades. (BOE 06-agosto-2004)

Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales. (BOE 09-marzo-2004)

Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

Real Decreto Ley 20/2012, de 13 de julio, de medidas para garantizar la estabilidad presupuestaria y de fomento de la competitividad.

Webs de referència

Torre Jussana - Centre de Serveis a les Associacions de Barcelona

<http://www.bcn.cat/tjussana>

Agència Tributària

<http://www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio.shtml>

Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques – Departament de Justícia – Generalitat de Catalunya

<http://bit.ly/entitatsjuridiques>

Web que inclou un fòrum de consultes

<http://www.solucionesong.org/>

Xarxa associativa i de voluntariat de Catalunya

<http://www.xarxanet.org/>

**Conegueu tots els serveis
i la formació que Torre Jussana
ofereix a les entitats de BCN a
www.bcn.cat/tjussana**

**TORR
EJUS
SANA**

CENTRE DE SERVEIS A LES
ASSOCIACIONS

Avinguda Cardenal Vidal i Barraquer 30
08035 Barcelona
Tel.: 93 256 41 18
Fax: 93 256 40 86
tjussana@bcn.cat
www.bcn.cat/tjussana
www.twitter.com/tjussana
www.facebook.com/torrejussana

TORR
EJUS
SANA

CENTRE DE SERVEIS A LES
ASSOCIACIONS

Cogestionat amb:

consell d'associacions
de barcelona

Ajuntament
de Barcelona